

B&B
VIŠJA STROKOVNA ŠOLA

Diplomsko delo višješolskega strokovnega študija
Program: Ekonomist
Modul: Računovodstvo

ANALIZA PODJETJA X, D. D., Z RAČUNOVODSKIMI KAZALNIKI

Mentorica: dr. Erna Štefe
Lektorica: Ksenija Pečnik, prof. slov. jezika

Kandidatka: Svjetlana Balukčič

Kranj, september 2018

ZAHVALA

Zahvaljujem se mentorici dr. Eri Štefe za pomoč in usmerjanje pri pisanju diplomskega dela.

Zahvaljujem se tudi lektorici Kseniji Pečnik, prof. slov. jezika, ki je mojo diplomsko nalogo jezikovno in slovnično pregledala.

Posebna hvala družini, ker me je ves čas študija podpirala.

IZJAVA

»Študentka _____ izjavljam, da sem avtorica tega diplomskega dela, ki sem ga napisala pod mentorstvom _____.«

»Skladno s 1. odstavkom 21. člena Zakona o avtorski in sorodnih pravicah dovoljujem objavo tega diplomskega dela na spletni strani šole.«

Dne _____

Podpis: _____

POVZETEK

Preden se odločimo za poslovanje z nekim podjetjem, želimo vedeti, kako uspešno je podjetje ter kakšno je njegovo poslovanje. Velikokrat nam številke v bilanci stanja in izkazu poslovnega uspeha povedo premalo, zato pa uporabljamo določene kazalnike, ki nam podajo osnovne informacije o stanju podjetja. Na tak način smo preverili tudi poslovanje podjetja X, d. d., ter na podlagi kazalnikov ugotovili, da podjetje posluje z izgubo in da za ohranjanje stabilnosti poslovanja uporablja dolžniški kapital. Na podlagi izračunanih kazalnikov smo ugotovili, da s podjetjem ni dobro poslovati in da bo podjetje kmalu zašlo v resne finančne težave. Podjetje je že v taki fazi, da je potrebno celotno prestrukturiranje.

KLJUČNE BESEDE

- Računovodstvo,
- računovodski izkazi,
- računovodski kazalniki,
- bilanca stanja,
- osnovna in obratna sredstva,
- gospodarnost,
- uspešnost poslovanja.

ABSTRACT

Before deciding to do business with a company, we want to know how successful the company is, and what is his business. The figures in the balance sheet and income statement, often say a little. Because of that there are certain indicators that give us basic information about the status of the company. In this way, we checked the operations of Company X d.d. Based on the indicators we found that the company operates at a loss, and in order to preserve stability operations using borrowed capital. Based on the calculated indicators we find that an undertaking is not good business and that the company will soon ran into serious financial difficulties. The company is already in such a stage that it is necessary to complete restructuring.

KEYWORDS

- Accounting,
- financial statements,
- financial indicators,
- balance sheet,
- fixed and current assets,
- economy,
- business success.

KAZALO

1	UVOD	1
1.1	Predstavitev problema.....	1
1.2	Cilji diplomskega dela.....	1
1.3	Predpostavke in omejitve	1
1.4	Metode dela	1
2	RAČUNOVODSKO ANALIZIRANJE POSLOVANJA PODJETJA.....	2
3	RAČUNOVODSKI IZKAZI	3
3.1	Bilanca stanja	4
3.2	Izkaz poslovnega izida.....	6
3.3	Izkaz denarnih tokov	7
3.4	Izkaz gibanja kapitala.....	9
4	ANALIZIRANJE POSLOVANJA PODJETJA Z RAČUNOVODSKIMI KAZALNIKI	10
4.1	Kazalniki stanja financiranja.....	10
4.2	Kazalniki stanja investiranja	12
4.3	Kazalniki vodoravne finančne sestave	14
4.4	Kazalniki obračanja.....	17
4.5	Kazalniki gospodarnosti in donosnosti	20
5	ANALIZA POSLOVANJA PODJETJA X, D. D., Z RAČUNOVODSKIMI KAZALNIKI	21
5.1	Predstavitev podjetja.....	21
5.2	Analiza podjetja X, d. d., z računovodskimi kazalniki	22
5.2.1	Analiza s kazalniki stanja financiranja.....	23
5.2.2	Analiza s kazalniki stanja investiranja.....	24
5.2.3	Analiza s kazalniki vodoravne finančne sestave	26
5.2.4	Analiza s kazalniki obračanja.....	28
5.2.5	Analiza s kazalniki gospodarnosti in donosnosti	29
6	ZAKLJUČEK.....	29
	LITERATURA IN VIRI	31
	PRILOGE	33
	KAZALO SLIK	5
	KAZALO TABEL.....	2
	KAZALO PRILOG	2
	KRATICE IN AKRONIMI	2

KAZALO SLIK

Graf 1: Delež lastniškega in dolžniškega financiranja	24
Graf 2: Kazalniki investiranja v osnovna in obratna sredstva	25
Graf 3: Koeficienti vodoravne finančne sestave	27

KAZALO TABEL

Tabela 1: Kazalniki stanja financiranja.....	23
Tabela 2: Kazalniki stanja investiranja.....	24
Tabela 3: Kazalniki vodoravne finančne sestave	26
Tabela 4: Kazalniki stanja obračanja	28
Tabela 5: Kazalniki gospodarnosti.....	29
Tabela 6: Kazalniki donosnosti.....	29

KAZALO PRILOG

Priloga 1: Bilanca stanja podjetja X, d. d., v obdobju 2011 in 2012.....	33
Priloga 2: Bilanca stanja podjetja X, d. d., v obdobju 2013 in 2014.....	35
Priloga 3: Izkaz poslovnega izida podjetja X, d. d., za obdobje 2011 in 2012	37
Priloga 4: Izkaz poslovnega izida podjetja X, d. d., za obdobje 2013 in 2014	39

KRATICE IN AKRONIMI

d. d. – delniška družba

PSR – Pravila skrbnega računovodenja

SRS – Slovenski računovodski standard

X – podjetje ne želi biti imenovano

1 UVOD

1.1 PREDSTAVITEV PROBLEMA

Za uspešno in dobro poslovanje podjetja je izrednega pomena, da ima podjetje dobro zastavljene cilje. Pri svojem poslovanju mora opredeliti vsa možna tveganja in ukrepe za obvladovanje težav, ki se pojavijo pri poslovnem delovanju. Pri dolgoročnem, kakor tudi kratkoročnem načrtovanju poslovnega procesa podjetja imata pomembno vlogo računovodstvo in finance, ki s pomočjo analize ustreznih podatkov in preračunavanj v veliki meri pripomoreta k lažjemu načrtovanju in nadziranju.

Računovodski izkazi ne povedo dovolj o uspešnosti podjetja, saj prikazujejo le absolutne vrednosti, zato je za analiziranje poslovanja smiselno uporabljati računovodske kazalnike. Z njimi pridobimo realne vrednosti, ki so primerljive v času in prostoru, predvsem pa nam omogočajo hiter in obsežen pregled poslovanja podjetja. V diplomskem delu bomo za analizo izbranega podjetja zato uporabili računovodske kazalnike.

1.2 CILJI DIPLOMSKEGA DELA

Namen diplomskega dela je predstaviti računovodske kazalnike (kazalnike stanja financiranja, stanja investiranja, vodoravne finančne sestave, obračanja in gospodarnosti ter donosnosti) ter na primeru podjetja X, d. d., narediti analizo poslovanja z navedenimi kazalniki za obdobje 2011–2014.

Cilj diplomskega dela je na podlagi dobljenih rezultatov in analize podati predloge za izboljšanje poslovanja obravnavanega podjetja.

1.3 PREDPOSTAVKE IN OMEJITVE

Ocenjujemo, da v diplomskem delu ne bomo naleteli na omejitve, saj so podatki, ki jih potrebujemo za računovodsko analizo, javno dostopni. Zato bomo lahko podali ustrezne predloge za boljše poslovanje obravnavanega primera.

1.4 METODE DELA

V teoretičnem delu diplomskega dela smo dali poudarek opredelitvi osnovnih pojmov, ki se nanašajo na računovodske kazalnike. Uporabljeni sta bili metodi deskripcije in kompilacije, s katerima smo na podlagi uporabe domače in tuje literature, člankov in internetnih virov, opisovanja dejstev in procesov opisali posamezne pojme, ki so ključni za prikaz in razumevanje obravnavane tematike diplomskega dela.

V praktičnem delu sta bili uporabljeni metodi analize in komparacije, s pomočjo katerih so analizirani računovodski kazalniki podjetja X, d. d., za obdobje 2011–2014. V zadnjem delu diplomskega dela pa so s pomočjo sinteze podani sklepno mnenje in predlogi za izboljšanje.

2 RAČUNOVODSKO ANALIZIRANJE POSLOVANJA PODJETJA

Vsako podjetje se pri svojem poslovanju sreča s problemi, ki jih poskuša rešiti s pomočjo njihovega analiziranja. Prav slednje predstavlja ključno pot k rešitvi nastale situacije.

V strokovni literaturi najdemo več opredelitev pojma analiziranje. Beseda izhaja iz grške besede »analysis« in pomeni delitev neke celote na sestavne dele. Z razvojem znanosti je termin »analiza« dobil širši pomen, saj zajema še termine, kot so: pojasnjevanje, presoja, ocenjevanje, ugotavljanje in raziskovanje (Bergant, 2011, str. 28). Najbolj splošno definicijo poda prav Bergant (2011, str. 28), ki pravi, da je »analiziranje proces spoznavanja določenega pojava, s pomočjo katerega se pravilno določa ter izboljšuje doseganje zastavljenih in načrtovanih ciljev«.

Ena od vrst analiziranja je tudi računovodsko analiziranje. V »Pravilih skrbnega računovodenja« (v nadaljevanju PSR), ki jih izdaja Slovenski inštitut za revizijo, je računovodsko analiziranje opredeljeno kot presojanje kakovosti pojavov in računovodskih podatkov o njih. Analiziranje zagotovo povečuje kakovost računovodskih informacij, ki pojasnjujejo stanje in dosežke pri poslovanju ter podajajo predloge za njihovo izboljšavo. Ko analiziranje obravnava računovodske podatke, ki so pomembni za prikaz delovanja podjetja, predstavlja glavno sestavino finančnega računovodstva (PSR 8.1- 8.4, 2016).

Glavna naloga računovodskega analiziranja je nepretrgano analiziranje poslovanja, ki pripomore k oblikovanju podatkov o poslovnem odločanju in tako predstavlja del širše analitične dejavnosti v podjetju (Bergant, 2011, str. 55).

Ukvarja se s proučevanjem in sestavljanjem računovodskih poročil o boniteti ter predlogom izboljšav pri poslovanju in stanju v podjetju (Melavc in Milost, 2003, str. 31). Z računovodsko analizo se pridobijo glavni računovodski podatki iz izkazov, kot so bilanca stanja, izkaz poslovnega izida in izkaz finančnega izida (Robnik, 2008, str. 6).

Računovodsko analiziranje glede na njegovo vsebino obsega naslednje (Bergant, 2011, str. 61):

- računovodska poročila,
- prvine računovodskega analiziranja,
- proces analiziranja,
- namen poslovnega odločanja,
- poročilo o analizi.

Pri računovodskem analiziranju se uporablja analitično obdelovanje podatkov, ki zajema metodo razčlenjevanja, primerjanja, izločevanja, osamljenja in strnjevanja. Rezultat tega so računovodska poročila, ki povezujejo podatke med seboj in pojasnjujejo razlike med njimi. Računovodska analiza zahteva veliko usklajevanja, povezovanja in prilagajanja (Robnik, 2008, str. 7).

Med osnovne računovodske metode analiziranja sodijo (Dvoršak Bugarija, 2009, 40):

- **metoda odmika** – to je najpogosteje uporabljena metoda pri računovodskem analiziranju. Predstavlja razliko med primerjalno in primerjano velikostjo posamezne kategorije,
- **metoda kazalcev** – predstavlja računovodski podatek in postavko na računovodskih izkazih,
- **metoda kazalnikov** – je izpeljana iz računovodskih podatkov in predstavlja relativno število, ki ga dobimo z delitvijo ene kategorije z drugo,
- **metoda sistemov kazalnikov** – predstavlja sodobnejšo različico računovodskega analiziranja. Vključuje usmerjenost h kupcem, notranjim zadevam v podjetju in ljudem,
- **metoda slikovne predstavitve** – je zagotovo najbolj pomembna med metodami. Predstavljena je v obliki grafov, tabel, preglednic in ostalih grafikonov.

3 RAČUNOVODSKI IZKAZI

Računovodski izkazi se izdelujejo zaradi interesov lastnikov podjetja in njihovih poslovnih partnerjev (Koletnik in Koželj, 2005, str. 14). Predstavljajo obvezen sestavni del letnega poročila in so med seboj različni po vsebini in obliki. Po obliki so lahko enostransko ali dvostransko vzporedni in stopenjski. Vsebinsko se razlikujejo glede na računovodske predpostavke, načela in pojmovanja gospodarskih kategorij (Koželj in Dolinšek, 2012, str. 108).

Kot opozarjata Koletnik in Koželj (2005, str. 75), predstavljajo računovodski izkazi nekakšna temeljna poročila o premoženjsko-finančnem položaju ter o poslovni in finančni uspešnosti poslovne osebe in podjetja.

V Slovenskih računovodskih standardih (v nadaljevanju SRS) so računovodski izkazi opredeljeni kot končni rezultat knjigovodenja. Vsebovati morajo zanesljive in ustrezne informacije o poslovanju podjetja, da so lahko razumljivi za njegove uporabnike (SRS, B-okvir Slovenskih računovodskih standardov, 2016).

Uporabniki računovodskih izkazov pa so (Koželj in Dolinšek, 2012, str. 109):

- potencialni vlagatelji kapitala,
- posojilodajalci,
- zaposleni, ki jih zanima donosnost poslovanja,
- dobavitelji,
- država in
- javnost.

Poznamo več vrst računovodskih izkazov, ki jih predstavljamo v nadaljevanju.

3.1 BILANCA STANJA

Termin bilanca izhaja iz italijanske besede »bilancia«, kar pomeni tehnica (Koželj in Dolinšek, 2012, str. 30). Bilanca stanja predstavlja zbirko podatkov o sredstvih in njihovih virih. Sestavljena je po posebej opredeljenih zakonskih in strokovnih pravilih. V njej so izkazana sredstva in viri med seboj usklajeni (Zadavec, 2003, str. 28).

V SRS v razdelkih od 20.1 do 20.3 (2016) je bilanca stanja opredeljena kot temeljni računovodski izkaz, v katerem je prikazano realno stanje sredstev in obveznosti do njihovih virov za poslovno leto ali medletna obdobja, za katera se bilanca sestavlja.

Poznamo več vrst bilanc stanja (Robnik, 2008, str. 22):

- **redna bilanca** – sestavlja se vsako leto v skladu z zakonom in je običajno sestavljena iz začetne oziroma predračunske bilance ali končne oziroma redne bilance stanja;
- **kosmata bilanca** – izkazuje promet in saldo posameznih bilančnih kontov;
- **čista bilanca** – izkazuje le saldo posameznih bilančnih kontov;
- **zbirna bilanca** – izkazuje seštevek bilančnih postavk dveh različnih povezanih podjetij;
- **konsolidarna bilanca** – v njej so v prikazu pobotana sredstva, naložbe, terjatve in dolgovi, ki se nanašajo na poslovanje med povezanimi podjetji;
- **izredna bilanca** – sestavlja se ob posebnih priložnostih;
- **združevalna bilanca** – sestavi se ob združitvi podjetij;
- **razdruževalna bilanca** – sestavi se ob razdružitvah podjetij;
- **prevzemna bilanca** – sestavi se ob menjavi vodstva podjetja in drugih vodilnih oseb v njem;
- **sanacijska bilanca** – sestavlja se ob težavah v podjetjih;

- **likvidacijska bilanca** – sestavi se ob koncu obstoja poslovanja podjetja.

Bilanca stanja ima dve uravnoteženi strani, in sicer aktivo (leva stran bilance) in pasivo (desna stran bilance). Aktiva predstavlja sredstva, pasiva pa obveznost do virov teh sredstev. Oboje se ugotavlja v nekem določenem času, zato omenjene kategorije predstavljajo spremenljivke stanja (Dvoršak Bugarija, 2009, str. 42). Pri analizi sredstev opazujemo prvine poslovnega procesa. Do virov sredstev pa se na nek način tudi spustimo v proučevanje njihovega lastništva. Obstajata namreč dve stanji financiranja, kjer pri enem organizacija vlaga finančna sredstva v druge oblike sredstev združbe (in s tem spreminja strukturo svojih sredstev), medtem ko pri drugem gre za priskrbo finančnih virov, ki se kaže v pasivi bilance stanja (Pučko, 2004, str. 81).

Časovno delimo bilanco stanja na predračunsko in obračunsko. Vedno vsebuje prikaz stanja ob koncu tekočega poslovnega leta in stanja ob koncu predhodnega poslovnega leta. S tem omogoča vpogled v hitre in neobičajne spremembe posameznih bilančnih postavk (Mayr, 2005, str. 33; Hočevnar in Igljčar, 1997, str. 51).

Osnovni pojmi bilance stanje, kot jih opredeljuje SRS 20.20 (2016), so:

- **Sredstva** so v denarni merski enoti izražene stvari, pravice in denar, s katerimi premoženjskopravno razpolaga organizacija. Iz finančnega zornega kota so povezana z investiranjem organizacije.
- **Obveznosti do virov** sredstev predstavljajo obveznosti, ki temeljijo na pravnem razmerju podjetja do virov sredstev, s katerimi se podjetje financira.
- **Dolgoročna sredstva**, ki predstavljajo tista sredstva, ki se preoblikujejo v obdobju, daljšem od leta dni.
- **Kratkoročna sredstva**, ki se praviloma preoblikujejo v obdobju, ki je krajše od leta dni.
- **d) Finančne naložbe**, ki predstavljajo dana posojila, ki jih posojilodajalci dajo posojilojemalcem. Običajno zajemajo odkupljene vrednostne papirje dolžnikov.
- **Finančne obveznosti** so v glavnem dobljena posojila, ki jih posojilojemalci dobijo od posojilodajalcev in predstavljajo dolgoročne finančne dolgove ali kratkoročne finančne dolgove.
- **Poslovne terjatve** so terjatve, ki so povezane s poslovanjem in ne s financiranjem ali naložbenjem. Lahko so dolgoročne ali kratkoročne.
- **Poslovne obveznosti** so dolgovi, ki so povezani s poslovanjem, in so lahko dolgoročne ali kratkoročne.
- **Kapital** je obveznost do lastnikov podjetja kot financerjev podjetja, ki zapade v plačilo, če podjetje preneha delovati ali če se sprejme sklep o dokapitalizaciji podjetja zaradi zmanjšanja njegovega delovanja. Če se gleda nanj iz finančnega zornega kota, se imenuje tudi lastniški kapital, da se razlikuje od dolgovanega kapitala (upniškega kapitala).

- **Dolgovi v širšem smislu** so na premoženjskopравnih in drugih razmerjih zasnovane dolžnosti poravnati dolgovane zneske denarja, dobaviti dolgovane proizvode ali opraviti dolgovane storitve. So obveznosti do financerjev, ki niso lastniki podjetja. Sestavljajo jih poslovni in finančni dolgovi, pa tudi rezervacije in kratkoročno odloženi prihodki oziroma kratkoročno vnaprej vračunani stroški in odhodki, čeprav pri njih še niso znani upniki.
- **Dolgoročne obveznosti** so obveznosti, ki kot celota zapadejo v plačilo v obdobju, daljšem od leta dni. Njihovi deli, ki zapadejo v plačilo v obdobju do leta dni, so kratkoročne obveznosti.
- **Kratkoročne obveznosti** so obveznosti, ki zapadejo v plačilo v obdobju do leta dni.
- **Izkaz stanja** je računovodski izkaz stanja sredstev in obveznosti do njihovih virov v določenem trenutku. Po obliki je lahko bilanca stanja ali zaporedni stopenjski izkaz stanja.
- **Lastne delnice** (lastni poslovni deleži) so delnice (poslovni deleži), ki jih odkupi izdajatelj«.

Bilanca stanja daje bistvene računovodske informacije za potrebe obvladovanja ekonomskega položaja in rasti podjetja. Iz nje so razvidne informacije o (Mayr, 2005, str. 42):

- premoženjskem stanju podjetja,
- finančnem položaju podjetja in
- financiranju podjetja.

Pri njenem sestavljanju je treba upoštevati naslednja načela (Koželj in Dolinšek, 2012, str. 30):

- **načelo popolnosti**, kar pomeni, da morajo biti v bilanci stanja zajeta vsa sredstva in vse obveznosti do njihovih virov;
- **načelo resničnosti**, kar pomeni, da so v bilanci stanja prikazana dejanska stanja sredstev in obveznosti do njihovih virov;
- **načelo preglednosti**, kar pomeni, da morajo biti bilančne postavke pravilno razporejene;
- **načelo jasnosti**, kar pomeni, da so postavke prikazane na razumljiv in jasn način;
- **načelo povezanosti**, kar pomeni, da je treba bilanco stanja vsako leto sestavljati po enakem postopku in metodi.

3.2 IZKAZ POSLOVNEGA IZIDA

Po SRS 21.1 (2016) je izkaz poslovnega izida »temeljni računovodski izkaz, v katerem je prikazan realen poslovni izid (dobiček ali izguba) za poslovno leto ali medletna obdobja, za katera se izkaz sestavlja«. Računovodski standardi določajo,

da je izkaz poslovnega izida lahko sestavljen v dveh oblikah, in sicer različici I in II, družba pa si izbere tisto različico, ki ji bolj ustreza. V I. različici so prikazani čisti poslovni izid obračunskega obdobja, spremembe revalorizacijskih rezerv, dobički in izgube ter sestavine vseobsegajočega donosa obračunskega obdobja (19+, 20+, 21+, 22+, 23). V II. različici so po SRS 21.8 (2016) prikazani čisti poslovni izid obračunskega obdobja, spremembe revalorizacijskih rezerv, dobički in izgube ter sestavine vseobsegajočega donosa obračunskega obdobja (17+, 18+, 19+, 20+, 21).

Izkaz poslovnega izida povzema učinkovitost in uspešnost delovanja podjetja (Koželj in Dolinšek, 2012, str. 110). V njem so prikazani posamezni prihodki in odhodki, ki so podani na analitičen način. Podatki v izkazu pa so sestavljeni iz treh postavk, in sicer: prihodkov, odhodkov in poslovnega izida. V izkazu poslovnega izida tako lahko izračunamo izid iz poslovanja, financiranja in izrednosti. Ključne kategorije pri tem so dobiček, čisti dobiček in izguba (Mayr, 2005, str. 43).

Izkaz poslovnega izida izraža dobičkonosno zmogljivost poslovanja. Opredelitev uspeha se izraža tako v dobičku kot pozitivnem ekonomskem učinku. Izkaz uspeha pravzaprav ni nič drugega kot podrobno razčlenjena postavka poslovnega izida v izkazu stanja, kjer se pojasnjuje njegovo oblikovanje, lahko pa tudi delitev (Turk, 1997, str. 117).

Izkaz poslovnega izida se običajno analizira in praviloma dopolnjuje s podatki o vrednostno načrtovanih bilančnih postavkah za isto obdobje, z razmerjem med uresničenimi in načrtovanimi postavkami, ki so prikazane z indeksom sprememb primerjalnih obdobj in z bilančnimi postavkami iz preteklega obdobja, ki so prav tako izražene z indeksom sprememb obdobj, ki jih v analizi primerjamo (Dvoršak Bugarija, 2009, str. 49).

3.3 IZKAZ DENARNIH TOKOV

Izkaz denarnih tokov je temeljni računovodski izkaz, v katerem so prikazane resnične spremembe stanja denarnih sredstev za poslovno leto ali medletna obdobja, za katera se sestavlja (SRS 22.1, 2016).

Sestavljen je lahko po neposredni (različica I) metodi ali posredni (različica II) metodi. Pri neposredni metodi se izkaz sestavi, če imamo na razpolago ustrezne podatke o prejemkih in izdatkih. Pri posredni metodi pa si poleg podatkov iz dveh zaporednih bilanc stanja in izkaza poslovnega izida pomagamo še z drugimi podatki, s katerimi računamo pritoke in odtokove denarja (Dvoršak Bugarija, 2009, str. 15).

Pri neposredni metodi (različica I) je v izkazu denarnih tokov treba imeti naslednje postavke (SRS, 22.6, 2016):

- **Denarni tokovi pri poslovanju:**
 - a) **prejemki pri poslovanju** (to so prejemki od prodaje proizvodov in storitev ali drugi prejemki pri poslovanju);
 - b) **izdatki pri poslovanju** (to so izdatki za nakupe materiala in storitev, izdatki za plače in deleže zaposlenih v dobičku in izdatki za dajatve vseh vrst);
 - c) **pozitivni ali negativni denarni izid pri poslovanju (a + b).**

- **Denarni tokovi pri investiranju:**
 - a) **prejemki pri investiranju** (to so prejemki od dobljenih obresti in deležev v dobičku drugih, ki se nanašajo na investiranje, prejemki od odtujitve neopredmetenih sredstev, prejemki od odtujitve opredmetenih osnovnih sredstev, prejemki od odtujitve naložbenih nepremičnin in prejemki od odtujitve finančnih naložb);
 - b) **izdatki pri investiranju** (to so izdatki za pridobitev neopredmetenih sredstev, izdatki za pridobitev opredmetenih osnovnih sredstev, izdatki za pridobitev naložbenih nepremičnin in izdatki za pridobitev finančnih naložb);
 - c) **pozitivni ali negativni denarni izid pri investiranju (a + b).**

- **Denarni tokovi pri financiranju:**
 - a) **prejemki pri financiranju** (to so prejemki od vplačanega kapitala in prejemki od povečanja finančnih obveznosti);
 - b) **izdatki pri financiranju** (to so izdatki za dane obresti, ki se nanašajo na financiranje, izdatki za vračila kapitala, izdatki za odplačila finančnih obveznosti in izdatki za izplačila dividend in drugih deležev v dobičku);
 - c) **pozitivni ali negativni denarni izid pri financiranju (a + b).**

- **Končno stanje denarnih sredstev.**

Podatki za postavke pri tej metodi se lahko pridobijo iz poslovnih knjig, z dopolnjevanjem postavk poslovnih prihodkov in odhodkov ter finančnih prihodkov iz poslovnih terjatev in finančnih odhodkov iz poslovnih obveznosti in iz poslovnih knjig organizacije (SRS, 22. 12, 2016).

Pri posredni različici II so v izkazu denarnih tokov potrebne naslednje postavke (SRS 22.16), izkaz denarnih tokov mora vsebovati:

- **Denarni tokovi pri poslovanju:**
 - a) **čisti poslovni izid** (to je poslovni izid pred obdavčitvijo in davki iz dobička in drugi davki, ki niso zajeti v poslovnih odhodkih);

b) prilagoditve za amortizacijo, prevrednotovalne poslovne prihodke in prevrednotovalne poslovne odhodke (+), finančne prihodke brez finančnih prihodkov iz poslovnih terjatev, finančne odhodke brez finančnih odhodkov iz poslovnih obveznosti;

c) spremembe čistih obratnih sredstev (in časovnih razmejitev, rezervacij ter odloženih) (to so terjatve in obveznosti za davek) poslovnih postavk bilance stanja, začetne manj končne poslovne terjatve, začetne manj končne aktivne časovne razmejitve, začetne manj končne odložene terjatve za davek, začetna manj končna sredstva (skupine za odtujitev) za prodajo, začetne manj končne zaloge, končni manj začetni poslovni dolgovi, končne manj začetne pasivne časovne razmejitve in rezervacije ter končne manj začetne odložene obveznosti za davek);

č) pozitivni ali negativni denarni izid pri poslovanju (a + b + c).

Kot opozarja Dvoršak Bugarija (2009, str. 16), podjetja za spremljanje denarnih tokov vse bolj uporabljajo natančnejše evidence, ki omogočajo dnevno spremljanje prilivov in odlivov.

3.4 IZKAZ GIBANJA KAPITALA

Izkaz gibanja kapitala je računovodski izkaz, ki prikazuje spremembe sestavin kapitala za obdobja, za katera se sestavlja. Vedno je sestavljen tako, da prikazuje spremembe vseh sestavin kapitala, ki so zajete v bilanci stanja, in ima obliko sestavljene preglednice (SRS 23.1- 23.3, 2016).

»V izkazu gibanja kapitala se zaradi primerjave prikazujejo uresničeni podatki v obravnavanem obračunskem obdobju in uresničeni podatki v enakem prejšnjem obračunskem obdobju. Primerjalni podatki izkaza gibanja kapitala prejšnjega obračunskega obdobja se lahko prenesejo tudi med pojasnila« (SRS 23.7, 2016).

Uvedba izkaza gibanja kapitala je pripomogla k lažjemu pripravljanju predlog in sprejemov odločitve, saj so bili pred njihovo uvedbo nekateri najpomembnejši poslovni dogodki zakriti (Lipnik, 2002, str. 156).

Dvoršak Bugarija (2009, str. 23) opozarja, da se v poslovni praksi analiza gibanja kapitala izdeluje glede na kapitalska dogajanja in potrebe podjetja po tovrstnem financiranju poslovanja. Pri tem se analiza ponazori z manj obširnimi preglednicami, doda pa se tudi opisna in slikovna oblika vsebine. V pregledu analize bilanc izkaza se gibanja kapitala ne dopolnjuje, saj se s tem ukvarjajo poslovne finance, računovodska analiza pa se izvaja s kazalniki, ki jih bomo podrobneje predstavili v nadaljevanju diplomskega dela.

4 ANALIZIRANJE POSLOVANJA PODJETJA Z RAČUNOVODSKIMI KAZALNIKI

Z računovodskimi kazalniki na pregleden in enostaven način prikažemo podatke tistim uporabnikom, ki se zanimajo za uspešnost poslovanja podjetja. Preden v nadaljevanju predstavimo vsak računovodski kazalnik posebej, moramo najprej razložiti termin »računovodski kazalniki«.

V PRS so v razdelkih od 8.23 do 8.24 (2016) računovodski kazalniki opredeljeni kot relativna števila, ki se nanašajo na gospodarske kategorije, o katerih obstajajo računovodski podatki. Lahko so indeksi, koeficienti ali deleži stopnje. Izbere jih podjetje samo glede na posebnost svojega poslovanja. Obvezne računovodske kazalnike pa v povezavi z letno pripravo računovodskega poročila določajo predpisi.

Pri računovodskem analiziranju kazalnike pojasnjujemo in oblikujemo na podlagi obračunskih in predračunskih podatkov, ki nudijo ključne informacije o finančnem stanju in poslovni uspešnosti podjetja. Snovanje kazalnikov je odvisno od vsakokratnih informacijskih potreb analitika in uporabnikov analitskih poročil. S kazalniki lahko na enostaven način prikažemo zapletene procese in njihova razmerja. Omogočajo nam tudi hiter in obsežen pregled (Ipavic, 2004, str. 7–8).

Najpogosteje so izpeljani iz računovodskih izkazov. Kadar je ena kategorija v kazalniku statično opredeljena (izhaja iz bilance stanja), druga pa dinamično (izhaja iz izkaza poslovnega ali izkaza finančnega), je treba statično kategorijo preračunati na povprečno stanje v proučevanem obdobju, saj se je njeno stanje v obdobju bistveno spreminjalo (Benedik, 2003, str. 30).

4.1 KAZALNIKI STANJA FINANCIRANJA

Kazalniki stanja financiranja vsebinsko opredeljujejo razmerja med obveznostmi do virov sredstev, zato se z njimi tudi preverja struktura financiranja sredstev in izraža stopnja finančne neodvisnosti podjetja (Zadravec, 2003, str. 151).

Kazalniki stanja financiranja so usmerjeni v analizo financiranja podjetja (Igličar in Hočevar, 1997, str. 231). Pri teh kazalnikih izhajamo iz podatkov na pasivni strani bilance stanja, pri čemer nas zanima delež kapitala, dolgovi in časovnih razmejitev v strukturi vseh virov financiranja. Kazalniki stanja financiranja so pomembni pri dolgoročnih odločitvah o politiki financiranja podjetja, zunanjim uporabnikom, predvsem posojilodajalcem, pa kažejo na tveganost glede vračil glavnice in obresti (Ipavic, 2004, str. 13).

PSR 8.26 (2016) med temeljne kazalnike financiranja uvrščajo delež lastniškega financiranja, delež dolžniškega financiranja, delež dolgoročnega financiranja, delež kratkoročnega financiranja ter koeficient dolgovno-kapitalskega razmerja. Slednje bomo opisali v nadaljevanju.

a) Delež lastniškega financiranja

Delež lastniškega financiranja se izračuna po obrazcu (1):

$$\text{Delež lastniškega financiranja} = \frac{\text{Kapital}}{\text{Obveznosti do virov sredstev}} \quad (1)$$

Kazalnik prikazuje finančno neodvisnost oz. finančno varnost podjetja. Vrednost tega kazalnika blizu 100 % pomeni, da so skoraj celotne obveznosti do virov sredstev sestavljene iz kapitala in da ima podjetje malo dolgov. Tako stanje pomeni, da je s takim podjetjem varno poslovati. Za podjetje je najbolje, da se vrednost kazalnika giblje nekje na sredini oz. je priporočljiva vrednost 50 %. Financiranje sredstev z dolgovi vpliva na finančno tveganje in donosnost podjetja (Benedik, 2003, str. 52; Igljčar in Hočevar, 1997, str. 231).

b) Delež dolžniškega financiranja

Delež dolžniškosti financiranja se izračuna po obrazcu (2):

$$\text{Delež dolžniškosti financiranja} = \frac{\text{Dolgovi}}{\text{Obveznosti do virov sredstev}} \quad (2)$$

Kazalnik prikazuje delež dolgov v celotnih obveznostih do virov sredstev. Pove, kolikšen delež obveznosti do virov sredstev se nanaša na dolgove. Če ima kazalnik vrednost 100 %, je podjetje financirano v celoti iz dolgov, če ima kazalnik vrednost 0, pomeni, da je v celoti financirano iz lastnih virov financiranja (Benedik, 2003, str. 52).

c) Delež dolgoročnega financiranja

Delež dolgoročnega financiranja se izračuna po obrazcu (3):

$$\text{Delež dolgoročnega financiranja} = \frac{\text{kapital} + \text{dolgoročne rezervacije} + \text{dolgoročni dolg} + \text{dolgoročne pasivne časovne razmejitve}}{\text{obveznosti do virov sredstev}} \quad (3)$$

Kazalnik prikazuje delež trajnega in dolgoročnega financiranja v obveznostih do virov sredstev. V primeru, da je dolgoročnih virov preveč, se postavlja vprašanje gospodarnosti angažiranih virov sredstev, v primeru, da jih je premalo, pa vprašanje tveganja poslovanja s takim podjetjem (Ipavic, 2004, str. 14).

č) Delež kratkoročnega financiranja

Delež kratkoročnega financiranja se izračuna po obrazcu (4):

$$\text{Delež kratkoročnega financiranja} = \frac{\text{vsota kratkoročnih dolgov (skupaj s kratkoročnimi PČR)}}{\text{obveznosti do virov sredstev}} \quad (4)$$

Kazalnik prikazuje udeležbo kratkoročnih dolgov in kratkoročnih PČR v obveznostih do virov sredstev. Kratkoročni viri sredstev so praviloma nekakovostni viri sredstev. Če je takšnih virov preveč, to lahko ogrozi stabilnost poslovanja (Ipavic, 2004, str. 14).

d) Koeficient dolgovno-kapitalskega razmerja

Koeficient dolgovno-kapitalskega razmerja se izračuna po obrazcu (5):

$$\text{Koeficient dolgovno – kapitalskega razmerja} = \frac{\text{Dolgovi}}{\text{Kapital}} \quad (5)$$

Kazalnik prikazuje razmerje med dolgovi in kapitalom. Večinoma ga uporabljamo pri ocenjevanju zadolženosti podjetij. Tako da vrednost 1 pove, da ima isto kapitala kot dolgov, vrednost nad 1 pomeni, da ima več dolgov kot kapitala, in vrednost pod 1, da ima več kapitala kot dolgov (Bergant, 2002, str. 34).

4.2 KAZALNIKI STANJA INVESTIRANJA

Kazalniki investiranja prikazujejo strukturo sredstev podjetja, saj prikazujejo delež posamezne vrste sredstev v vseh sredstvih. Kazalniki sodijo med tako imenovane kazalnike navpičnega finančnega ustroja. Izračunajo se s primerjavo ožjih delov sredstev z njihovimi širšimi deli ali celoto. Kakšne so primerne vrednosti teh kazalnikov, je težko definirati. Lahko pa rečemo, da so njihove vrednosti različne za različna podjetja oziroma dejavnosti. V delovno intenzivni proizvodnji ima npr. kazalnik udeležbe osnovnih sredstev v celotnih sredstvih majhno vrednost (Benedik, 2003, str. 54). Močno so odvisni od dejavnosti, ki jo podjetje opravlja (Igličar in Hočevar, 1997, str. 234).

PSR 8.27 (2016) med temeljne kazalnike investiranja uvrščajo:

a) Delež osnovnih sredstev v sredstvih

Delež osnovnih sredstev v sredstvih se izračuna po obrazcu (6):

$$\text{Delež osnovnih sredstev v sredstvih} = \frac{\text{Osnovna sredstva (po knjigovodski vrednosti)}}{\text{Sredstva}} \quad (6)$$

Kazalnik kaže delež neodpisane vrednosti osnovnih sredstev med vsemi sredstvi. Pri sredstvih je treba jemati povprečno stanje. Povečanje vrednosti kazalnika v primerjavi s preteklimi vrednostmi tega kazalnika pomeni, da podjetje skrbi za obnovo in rast, medtem ko njegovo zmanjšanje lahko pomeni, da podjetje hitro raste ter da so se relativno povečala kratkoročna sredstva (zaloge, terjatve, denarna sredstva), ali pa to pomeni dezinvestiranje osnovnih sredstev (Ipavic, 2003, str. 16).

b) Delež obratnih sredstev v sredstvih

Delež obratnih sredstev v sredstvih se izračuna po obrazcu (7):

$$\text{Delež obratnih sredstev v sredstvih} = \frac{\text{Obratna sredstva} + \text{kratkoročne aktivne časovne razmejitve}}{\text{Sredstva}} \quad (7)$$

Kazalnik kaže delež obratnih sredstev med vsemi sredstvi. Med obratna sredstva štejemo denarna sredstva, kratkoročne in dolgoročne poslovne terjatve, zaloge in kratkoročne AČR. Večji delež obratnih sredstev imajo podjetja v storitvenih, trgovskih in podobnih dejavnostih. Povečanje vrednosti lahko pomeni povečanje obsega poslovanja. Njegova vrednost pa lahko raste tudi na račun kopičenja zalog ali neizterjanih terjatev, ne da bi se povečali prihodki ali dobiček (Benedik, 2003, str. 55).

c) Delež finančnih naložb v sredstvih

Delež finančnih naložb v sredstvih se izračuna po obrazcu (8):

$$\text{Delež finančnih naložb v sredstvih} = \frac{\text{Dolgoročne finančne naložbe} + \text{kratkoročne finančne naložbe} + \text{naložbe nepremičnin}}{\text{Sredstva}} \quad (8)$$

Kazalnik prikazuje delež sredstev, s katerimi podjetje neodvisno od poslovanja ustvarja finančne prihodke (AJPEŠ, 2015).

d) Delež dolgoročnih sredstev v sredstvih

Delež dolgoročnih sredstev se izračuna po obrazcu (9):

$$\text{Delež dolgoročnih sredstev} = \frac{\text{Dolgoročna sredstva}}{\text{Sredstva}} \quad (9)$$

Kazalnik kaže, kolikšen del sredstev predstavljajo dolgoročna sredstva. Na vrednost kazalnika vplivajo tudi dejavnosti, v katere je podjetje vpleteno, hitrost obračanja kratkoročnih sredstev in investiranje v osnovna sredstva. Pri presoji kazalnika je treba upoštevati pristop pri načrtovanju optimalne strukture sredstev. Ta pristop je lahko bodisi tradicionalistični bodisi sodobnejši. Slednji ne daje toliko poudarka na usklajenost sredstev z viri, temveč je v ospredju zadosten in stabilen denarni tok (AJ PES, 2015).

e) Delež kratkoročnih sredstev v sredstvih

Delež kratkoročnih sredstev se izračuna po obrazcu (10):

$$\text{Delež kratkoročnih sredstev} = \frac{\text{Kratkoročna sredstva} + \text{kratkoročne aktivne časovne razmejitve}}{\text{Sredstva}} \quad (10)$$

Kazalnik kaže, kolikšen del sredstev predstavljajo kratkoročna sredstva kratkoročne aktivne časovne razmejitve. Medtem ko je kazalnik deleža dolgoročnih sredstev večji v proizvodnih dejavnostih, je delež kratkoročnih sredstev praviloma večji v storitvenih dejavnostih (AJ PES, 2015).

f) Stopnja odpisanosti osnovnih sredstev

Stopnja odpisanosti osnovnih sredstev se izračuna po obrazcu (11):

$$\text{Stopnja odpisanosti osnovnih sredstev} = \frac{\text{Popravek vrednosti osnovnih sredstev}}{\text{Nabavna vrednost osnovnih sredstev}} \quad (11)$$

Stopnja odpisanosti osnovnih sredstev je opredeljena kot razmerje med stanjem popravka vrednosti osnovnih sredstev in stanjem nabavne vrednosti osnovnih sredstev; stopnja je izračunana za posamezno osnovno sredstvo razen zemljišč, njihovo skupino ali celoto, če razmerje pomnožimo s 100, dobimo odstotno stopnjo odpisanosti (RFS, 2016a).

4.3 KAZALNIKI VODRAVNE FINANČNE SESTAVE

Pri teh kazalnikih primerjamo med seboj podatke iz aktivne in pasivne strani bilance stanja. Njihova največja izrazna moč je v izkazovanju vpliva višine in strukture obratnih sredstev in tekočih obveznosti ter njihovih sprememb na dolgoročno finančno

ravnotežje podjetja. Če se nekateri izmed kazalnikov vodoravne finančne sestave zmanjšujejo v več zaporednih obdobjih, je to lahko znak poslabšane likvidnosti podjetja (Ipavic, 2004, str. 21).

PSR 8.28 (2016) med temeljne kazalnike vodoravne finančne sestave, ki jih bomo predstavili v nadaljevanju, uvršča koeficient kapitalne pokritosti osnovnih sredstev, koeficient kapitalne pokritosti dolgoročnih sredstev, koeficient dolgoročne pokritosti dolgoročnih sredstev, hitri koeficient ali koeficient neposredne pokritosti kratkoročnih obveznosti, pospešeni koeficient (koeficient pospešene pokritosti kratkoročnih obveznosti), koeficient razmerja med terjatvami do kupcev in obveznostmi do dobaviteljev ter koeficient razmerja med kratkoročnimi terjatvami in kratkoročnimi obveznostmi.

a) Koeficient kapitalne pokritosti osnovnih sredstev

Koeficient kapitalne pokritosti osnovnih sredstev se izračuna po obrazcu (12):

$$\text{Koeficient kapitalne pokritosti osnovnih sredstev} = \frac{\text{Kapital}}{\text{Osnovna sredstva}} \quad (12)$$

Kazalnik nam prikazuje financiranje neodpisane vrednosti osnovnih sredstev s kapitalom. Osnovna sredstva so oblika dolgoročne vezave sredstev. Zato normalno pričakujemo ustrezno financiranje – dolgoročno. Kapital štejemo med kvalitetne vire financiranja. Zaželeno je, da bi bila osnovna sredstva financirana s kapitalom in dolgoročnimi krediti. Zato so dobre vrednosti okoli »1« ali večje. Vrednost »1« pomeni, da je vsa neodpisana vrednost osnovnih sredstev financirana s kapitalom. Vrednosti večje od »1« pomenijo, da so neodpisana osnovna sredstva v celoti financirana s kapitalom in da so s kapitalom financirana tudi druga sredstva. Vrednost kazalnika pod »1« pomeni, da je s kapitalom financiran le del neodpisane vrednosti osnovnih sredstev (Benedik, 2003, str. 32).

b) Koeficient kapitalne pokritosti dolgoročnih sredstev

Koeficient kapitalne pokritosti dolgoročnih sredstev se izračuna po obrazcu (13):

$$\text{Koeficient kapitalne pokritosti dolgoročnih sredstev} = \frac{\text{Kapital}}{\text{Dolgoročna sredstva}} \quad (13)$$

Za ta kazalnik velja povedano pri prejšnjem kazalniku. Tudi tukaj pričakujemo vrednosti kazalnika »1« ali več, saj normalno pričakujemo, da so dolgoročna sredstva financirana z lastnimi in tujimi dolgoročnimi viri sredstev (Ipavic, 2004, 23).

c) Koeficient dolgoročne pokritosti dolgoročnih sredstev

Koeficient dolgoročne pokritosti dolgoročnih sredstev se izračuna po obrazcu (14):

$$\text{Koeficient dolgoročne pokritosti} = \frac{\text{Kapital+dolgoročni dolgovi+rezervacije} + \text{dolgoročne pasivne časovne razmejitev}}{\text{Dolgoročna sredstva}} \quad (14)$$

S tem kazalnikom ugotavljamo kapitalsko in dolgoročno pokritost dolgoročnih sredstev. Vrednosti kazalnika, ki bi bile manjše od »1«, pomenijo, da so dolgoročna sredstva financirana s kratkoročnimi viri. Govora je o podkapitaliziranosti. Če so nizke, lahko pričakujemo težave z likvidnostjo. V primeru, da podjetje svoja sredstva neugodno financira, pa lahko taka finančna struktura povzroči izgube in v končni fazi prenehanje podjetja (Benedik, 2003, str. 36).

d) Hitri koeficient ali koeficient neposredne pokritosti kratkoročnih obveznosti

Hitri koeficient neposredne pokritosti kratkoročnih obveznosti se izračuna po sledečem obrazcu (15):

$$\text{Hitri koeficient} = \frac{\text{Denarna sredstva}}{\text{Kratkoročne obveznosti}} \quad (15)$$

Kazalnik kaže sposobnost podjetja poravnati kratkoročne dolgove. V primeru, da so kratkoročni dolgovi manjši od likvidnih sredstev, je njegova vrednost večja od »1«, kar je dobro, in obratno, če so likvidna sredstva manjša od dolgov, je njegova vrednost manjša od »1«, kar je slabo (Ipavic, 2004, str. 18).

e) Pospešeni koeficient (koeficient pospešene pokritosti kratkoročnih obveznosti)

Pospešeni koeficient pospešene pokritosti kratkoročnih obveznosti se izračuna po obrazcu (16):

$$\text{Pospešeni koeficient} = \frac{\text{denarna sredstav+kratkoročne terjatve}}{\text{Kratkoročne obveznosti}} \quad (16)$$

Kazalnik je podoben hitremu koeficientu. Pri pospešenem koeficientu merimo pokritost kratkoročnih obveznosti z likvidnimi sredstvi in kratkoročnimi terjatvami. Normalno je pričakovanje, da bomo uspeli z unovčitvijo kratkoročnih terjatev pridobiti denar za plačilo kratkoročnih obveznosti. Vrednosti večje od »1« so dobre, saj kažejo, da bo podjetje svoje kratkoročne obveznosti plačalo z likvidnimi sredstvi in pričakovanimi prilivi iz naslova kratkoročnih terjatev. Obratna slika pa je lahko problematična. Rezultat manjši od »1« kaže, da podjetje z unovčitvijo kratkoročnih

terjatev in razpoložljivimi likvidnimi sredstvi ne bo uspelo poravnati kratkoročnih obveznosti (Ipavic, 2004, str. 18).

f) Koeficient razmerja med terjatvami do kupcev in obveznostmi do dobaviteljev

Koeficient razmerja med terjatvami do kupcev in obveznostmi do dobaviteljev se izračuna po obrazcu (17):

$$\text{Koeficient razmerja 1} = \frac{\text{Terjatve do kupcev}}{\text{Obveznosti do dobaviteljev}} \quad (17)$$

Kazalnik prikazuje razmerje med obveznostmi do dobaviteljev in terjatvami do kupcev. Vrednosti, ki so večje od »1«, povedo, da so terjatve večje od obveznosti, vrednosti manjše od »1« pa, da so večje obveznosti (AJ PES, 2015).

g) Koeficient razmerja med kratkoročnimi terjatvami in kratkoročnimi obveznostmi

Koeficient razmerja med kratkoročnimi terjatvami in kratkoročnimi obveznostmi se izračuna po obrazcu (18):

$$\text{Koeficient razmerja 2} = \frac{\text{Kratkoročne terjatve}}{\text{Kratkoročne obveznosti}} \quad (18)$$

Kratkoročni koeficient kaže sposobnost podjetja, da poravna svoje kratkoročne dolgove s celotnimi kratkoročnimi sredstvi. Vrednost manjša od »1« kaže, da ne bo uspelo, in obratno. V ostalem velja opredeljeno pri prejšnjih kazalnikih (Ipavic, 2004, str. 19).

4.4 KAZALNIKI OBRAČANJA

Kazalniki obračanja kažejo hitrost obračanja oziroma čas vezave posameznih vrst sredstev. Na podlagi teh kazalnikov dobimo jasen odgovor, ali je posamezna postavka v bilanci stanja pravšnja ali je prevelika oziroma premajhna glede na trenutno in predvideno raven poslovanja. Hitrejši obrat sredstev pomeni krajši čas vezave sredstev v podjetju. Vrednosti teh kazalnikov kažejo sposobnost vodstva podjetja, da učinkovito posluje s sredstvi. Zato so vrednosti teh kazalnikov pomembne za lastnike podjetja in posojilodajalce (Benedik, 2003, str. 64).

Med temeljne kazalnike obračanja PSR 8.29 (2016) uvršča koeficient obračanja celotnih sredstev, koeficient obračanja obratnih sredstev, koeficient obračanja osnovnih sredstev, koeficient obračanja zalog materiala, koeficient obračanja zalog

proizvodov, koeficient obračanja terjatev do kupcev ter koeficient obračanja obveznosti do dobaviteljev. Predstavili jih bomo v nadaljevanju.

a) Koeficient obračanja celotnih sredstev

Koeficient obračanja celotnih sredstev se izračuna po obrazcu (19):

$$\text{Koeficient obračanja celotnih sredstev} = \frac{\text{Poslovni prihodki v letu dni}}{\text{Povprečno stanje vseh sredstev}} \quad (19)$$

Kazalnik prikazuje, koliko odhodkov odpade na enoto kratkoročnih sredstev. Pri izračunu tega koeficienta se priporoča uporabo povprečnega stanja kratkoročnih sredstev (AJ PES, 2015).

b) Koeficient obračanja obratnih sredstev

Koeficient obračanja obratnih sredstev se izračuna po obrazcu (20):

$$\text{Koeficient obračanja obratnih sredstev} = \frac{\text{Poslovni odhodki v letu dni}}{\text{Povprečno stanje obratnih sredstev}} \quad (20)$$

Gornji kazalnik prikazuje, koliko odhodkov odpade na enoto kratkoročnih (obratnih) sredstev. Lahko tudi rečemo: kolikokrat na leto se povprečno stanje sredstev obrne. Pri njegovem izračunu priporočamo uporabo povprečnega stanja kratkoročnih sredstev (Benedik, 2003, str. 64).

c) Koeficient obračanja osnovnih sredstev

Koeficient obračanja osnovnih sredstev se izračuna po obrazcu (21):

$$\text{Koeficient obračanja osnovnih sredstev} = \frac{\text{Amortizacija v letu dni}}{\text{Povprečno stanje osnovnih sredstev (po neodpisani vrednosti)}} \quad (21)$$

Je opredeljen kot razmerje med letno amortizacijo in povprečnim stanjem osnovnih sredstev. Koeficient ni enak povprečni amortizacijski stopnji, ker se vedno računa v razmerju do neodpisane in ne do nabavne vrednosti. Pokaže nam, kolikšen del osnovnih sredstev se letno glede na obračunano amortizacijo obrne (RFS, 2016b).

d) Koeficient obračanja zalog materiala

Koeficient obračanja zalog materiala se izračuna po obrazcu (22):

$$\text{Koeficient obračanja zalog materiala} = \frac{\text{Porabljeni material v letu dni}}{\text{Povprečna zaloga}} \quad (22)$$

Koeficient nam pove, kolikokrat letno se v podjetju obrnejo zaloge materiala in kakšno je razmerje med prihodki in zalogami. Pove nam tudi vrednost zalog (Igličar in Hočevar, 1997, str. 242).

e) Koeficient obračanja zalog proizvodov

Koeficient obračanja zalog proizvodov se izračuna po obrazcu (23):

$$\text{Koeficient obračanja zalog proizvodov} = \frac{\text{Stroški prodanih proizvodov v letu dni}}{\text{Povprečni stroški zaloge proizvodov}} \quad (23)$$

Pokaže nam število obratov sredstev v letu dni. Odvisen je od poslovanja, saj je v primeru visokega deleža stalnih sredstev koeficient nižji kot v primeru nižjega deleža stalnih sredstev. Pri obravnavanih stroških se praviloma upoštevajo proizvodjalni stroški (Igličar in Hočevar, 1997, str. 243).

f) Koeficient obračanja terjatev do kupcev

Koeficient obračanja terjatev do kupcev se izračuna po obrazcu (24):

$$\text{Koeficient obračanja terjatev do kupcev} = \frac{\text{Prejemki od kupcev v letu dni}}{\text{Povprečno stanje terjatev do kupcev}} \quad (24)$$

Koeficient obračanja terjatev do kupcev kaže število obratov terjatev do kupcev v denarna sredstva v enem letu. S kazalnikom lahko analiziramo sposobnost posloводства podjetja pri izterjavi terjatev, pa tudi plačilno sposobnost kupcev. Če število dni v letu delimo s koeficientom obračanja terjatev do kupcev, dobimo povprečno dobo vezave terjatev do kupcev oziroma povprečni plačilni rok (Igličar, 2009, str. 29).

g) Koeficient obračanja obveznosti do dobaviteljev

Koeficient obračanja obveznosti do dobaviteljev se izračuna po obrazcu (25):

$$\text{Koeficient obračanja obveznosti do dobaviteljev} = \frac{\text{Izdatki za dobavitelje v letu dni}}{\text{Povprečno stanje obveznosti}} \quad (25)$$

Koeficient obračanja obveznosti do dobaviteljev nam pove, kolikšen je povprečen plačilni rok podjetja do svojih dobaviteljev. Zanimiv je predvsem, če ga primerjamo s koeficientom obračanja terjatev do kupcev (Igličar, 2009, str. 31).

4.5 KAZALNIKI GOSPODARNOSTI IN DONOSNOSTI

Kazalniki gospodarnosti nam povedo, kako gospodarno smo ravnali v nekem obdobju. Izračunavamo jih na podlagi podatkov izkaza poslovnega izida (Mayr, 2005, str. 117). Temeljni kazalniki gospodarnosti s tehnično-tehnološkega vidika kažejo na učinkovitost uporabe sredstev, s širšega gospodarskega vidika pa na njihovo uspešnost porabe. Kazalniki so pomembni predvsem pri presojanju kakovosti poslovanja (Benedik, 2003, str. 35).

Dobiček podjetij je tisti kazalec, ki se največkrat izpostavlja, saj (Benedik, 2003, str. 33) če ni pričakovanega dobička, vlagatelji ne bodo vlagali v podjetje, dobiček omogoča reprodukcijo, kar pomeni rast in ekspanzijo podjetja, če podjetje ne ustvarja zadovoljivega dobička ali celo izgubo, obstaja velika verjetnost, da bo prej ali slej prenehalo delovati. V izkazu poslovnega izida je izražen z absolutnim številom in zaradi tega je njegova primerljivost med podjetji vprašljiva. Potrebno ga je izraziti relativno glede na drugo kategorijo, tako dobimo ustrezne kazalnike, ki nam omogočijo pojasniti nekatere vidike poslovanja podjetja (Mayr, 2005, str. 117).

Med temeljne kazalnike gospodarnosti in donosnosti PSR 8.30 in 8.31 (2016) uvrščata koeficient gospodarnosti poslovanja, koeficient celotne gospodarnosti, koeficient čiste donosnosti kapitala (ROE) ter koeficient čiste donosnosti sredstev (ROA). Predstavljeni so v nadaljevanju.

a) Koeficient gospodarnosti poslovanja

Izračunamo ga po obrazcu (26):

$$\text{Koeficient gospodarnosti poslovanja} = \frac{\text{Poslovni prihodki}}{\text{Poslovni odhodki}} \quad (26)$$

Kazalnik prikazuje razmerje med poslovnimi prihodki in poslovnimi odhodki. V primeru, da so prihodki večji od odhodkov, ima vrednost večjo od »1«, in v primeru, da so odhodki večji od prihodkov, vrednost manjšo od »1«. Dobro so vrednosti nad »1«. Kazalnik lahko izračunamo tudi kot: prihodki od poslovanja \pm sprememba vrednosti zalog proizvodov stroški poslovanja (Benedik, 2003, str. 35).

b) Koeficient celotne gospodarnosti

Koeficient izračunamo po naslednjem obrazcu (27):

$$\text{Koeficient celotne gospodarnosti} = \frac{\text{Prihodki}}{\text{Odhodki}} \quad (27)$$

Razmerje med prihodki in odhodki je eden od temeljnih kazalnikov. Pove nam, koliko prihodkov smo ustvarili z enoto odhodkov. V primeru, da je rezultat večji od »1«, pomeni, da smo ustvarili več prihodkov kot odhodkov in obratno. Dobro so vrednosti nad »1« (Ipavic, 2004, str. 19).

c) Koeficient čiste donosnosti kapitala (ROE)

Koeficient izračunamo po obrazcu (28):

$$\text{Koeficient (ROE)} = \frac{\text{Čisti dobiček}}{\text{Povprečni kapital}} \quad (28)$$

(brez čistega PI obračunskega obdobja)

Nesporno je izraznost tega kazalca oziroma kazalcev bogata. Prikazuje stopnjo donosnosti kapitala. Z drugimi besedami – prikazuje dobiček oziroma čisti dobiček na enoto kapitala. V literaturi se pogosto predstavlja s kratico ROE (povrnitev kapitala). Pri tem je treba biti pozoren, saj ga ponekod izračunavajo kot obrat (kapital/čisti dobiček). Nekateri avtorji uvrščajo ta kazalnik med najpomembnejše kazalnike (Ipavic, 2004, str. 20).

d) Koeficient čiste donosnosti sredstev (ROA)

Izračunamo ga po naslednjem obrazcu (29):

$$\text{Koeficient ROA} = \frac{\text{Čisti dobički}}{\text{Povprečno stanje sredstev}} \quad (29)$$

Kazalnik je vsebinsko podoben prikazanemu prej, vendar zajema druge vsebinsko povezane kategorije. Kazalnike poznamo tudi po imenu ROA (povrnitev sredstev) (Ipavic, 2004, str. 21).

5 ANALIZA POSLOVANJA PODJETJA X, D. D., Z RAČUNOVODSKIMI KAZALNIKI

5.1 PREDSTAVITEV PODJETJA

Skupina X, d. d., je bila skupina podjetij za razvoj, proizvodnjo in trženje obutve in podplatov. Poslanstvo skupine X so bili razvoj, proizvodnja ter prodaja moške in ženske modne obutve iz naravnega materiala. Proizvodnja je bila organizirana na matični lokaciji v Sloveniji, šivanje zgornjih delov pa tudi v hčerinskem podjetju v Srbiji.

Na območju nekdanje Jugoslavije je skupina X, d. d., na dan 31. decembra 2014 združevala 99 prodajaln in 2 franšizni prodajalni (v Sloveniji 31, na Hrvaškem 46, v Srbiji 12 in v Makedoniji 10 prodajaln). Poudariti je treba, da so v letu 2012 zaradi večletnega slabega poslovanja in preko 2,5 mio EUR negativnega kapitala prodali poslovni delež in šest lastniških prodajaln v BIH (blagovne znamke niso prodali).

V skupino X, d. d., so bila vključena podjetja, ki so uresničevala razvoj in proizvodnjo modne obutve, ki je zagotavljala visoko kakovost, udobje in kakovost proizvedenih izdelkov, upravljala maloprodajno mrežo na območju nekdanje Jugoslavije, distribuirala obutev blagovne znamke X in podplatov na izvoznih trgih EU. Omenjeno blagovno znamko so nosili številni izdelki modne obutve, ki so utrjevali podobo in prepoznavnost skupine X, d. d., na slovenskem in številnih mednarodnih trgih. Proizvodni in prodajni program modne obutve je obsegal moško in žensko udobno modno obutev in obutev za prosti čas. Proizvodni in prodajni program podjetja XY pa je obsegal razvoj in proizvodnjo vseh podplatov iz poliuretana (PU), gume in plastike (PVC). Skupina X, d. d., je 1. julija 2012 začela s šivanjem zgornjih delov v svojem podjetju v Srbiji. S tem skupina X, d. d., ni šivala več zgornjih delov pri dotedanjih petih kooperantih, kar je predstavljalo velik logističen problem, pa tudi sama kakovost ni bila zadovoljiva. V tovarni obutve v Srbiji so takrat uspeli zagotoviti tehnološki minimum (zadovoljiv strojni park), ustrezno organiziranost in produktivnost proizvodnje. Podjetje je na dan 31. december 2012 zaposlovalo 82 delavcev. Kljub vsem prizadevanjem, da bi rešili dolgo znano podjetje X, se to ni uresničilo, saj so po večini krajev nekdanje Jugoslavije prodajalne že zaprli. Enaka usoda je doletela tudi proizvodne obrate.

Danes je podjetje v stečajnem postopku. Stečaj pa je sprožila odločitev bank, ker so zavrnille načrt poslovnega in finančnega prestrukturiranja in ker državni lastniki niso podprli potrebne 4,4-milijonske dokapitalizacije za preživetje in preoblikovanje podjetja.

5.2 ANALIZA PODJETJA X, D. D., Z RAČUNOVODSKIMI KAZALNIKI

Poslovanje podjetja smo analizirali z osnovnimi računovodskimi kazalniki za pretekla štiri leta, s čimer smo dobili osnovno sliko poslovanja podjetja in njegove likvidnosti. Za natančnejšo analizo stanja pa bil bila potrebna analiza več let, s pomočjo katere bi lahko natančneje določili dinamiko posameznih kazalnikov – predvsem trende rasti oziroma padanja. Podatke smo pridobili na podlagi računovodskih izkazov obravnavanega podjetja (prilogi 1 in 2).

5.2.1 Analiza s kazalniki stanja financiranja

V tabeli 1 so prikazani kazalniki stanja financiranja, ki so izračunani iz podatkov bilance stanja v letih od 2011 do 2014 (prilogi 1 in 2).

Kazalniki stanja financiranja	31. 12. 2011	31. 12. 2012	31. 12. 2013	31. 12. 2014
Delež lastniškega financiranja	48,91 %	52,3 %	42,20 %	41,72 %
Delež dolžniškega financiranja	51,09 %	47,7 %	57,8 %	58,28 %
Delež dolgoročnega financiranja	63,31 %	68,68 %	45,63 %	45,64 %
Delež kratkoročnega financiranja	36,69 %	31,32 %	54,37 %	54,36 %
Koeficient dolgovno-kapitalskega razmerja	1,04	0,91	1,37	1,40

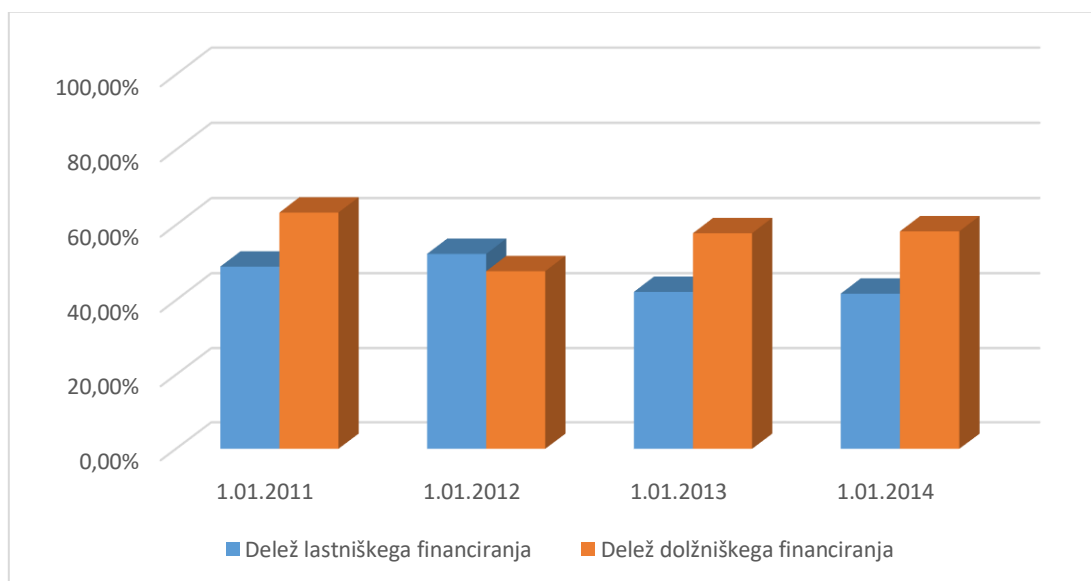
Tabela 1: Kazalniki stanja financiranja

Vir: Lastni

Iz deležev lastniškega in dolžniškega financiranja izhaja, da je podjetje imelo v letih 2011 in 2012 približno 50 % lastnih virov in približno enak delež tujih virov. V letih 2013 in 2014 pa se je zadolženost podjetja povečala, saj je bil delež dolžniških virov financiranja okrog 60 %.

Podjetje je imelo 31. 12. 2011 63,31 % dolgoročnih virov in 36,69 % kratkoročnih virov financiranja, kar je za podjetje ugodno, saj dolgoročne vire opredeljujemo kot kakovostne vire. Podobno razmerje med dolgoročnimi in kratkoročnimi viri financiranja je podjetje obdržalo tudi konec leta 2012. V letih 2013 in 2014 pa je podjetje imelo manj dolgoročnih kot kratkoročnih virov, kar z vidika plačilne sposobnosti ni ugodno.

Koeficient dolgovno-kapitalskega razmerja je bil 31. 12. 2011 1,04, kar nam pove, da je imelo podjetje več dolgov kot kapitala. Konec leta 2012 se je koeficient zmanjšal na 0,91, kar je z vidika poslovanja dobro. V letu 2013 se je koeficient povečal na 1,37 ter v letu 2014 na 1,40, kar kaže na večjo zadolženost podjetja. Gibanje deleža lastniškega in dolžniškega financiranja skozi obravnavana leta prikazuje tudi graf 1.

Graf 1: Delež lastniškega in dolžniškega financiranja

Vir: lasten

Iz grafa 1 je razvidno, da je podjetje imelo vsa leta (razen v letu 2012) višje deleže dolžniškega financiranja kot lastniškega financiranja.

5.2.2 Analiza s kazalniki stanja investiranja

Kazalniki stanja investiranja, ki so podani v tabeli 2, so izračunani iz podatkov bilance stanja v obdobju od leta 2011 do leta 2014 (priloge 1 in 2).

Kazalniki stanja investiranja	31. 12. 2011	31. 12. 2012	31. 12. 2013	31. 12. 2014
Delež osnovnih sredstev	21,63 %	21,89 %	25,95 %	28,06 %
Delež obratnih sredstev	39,11 %	40,97 %	37,62 %	43,71 %
Delež dolgoročnih sredstev	61,24 %	58,55 %	62,87 %	55,59 %
Delež kratkoročnih sredstev	38,76 %	41,45 %	37,13 %	44,41 %

Tabela 2: Kazalniki stanja investiranja

Vir: lasten

Delež osnovnih sredstev v sredstvih je v proučevanem obdobju naraščal, saj je v letu 2011 znašal 21,63 %, v letu 2014 pa 28,06 %. Najvišji delež obratnih sredstev je imelo podjetje v letu 2014, in sicer 43,71 %, najmanjšega pa v letu 2013, ko je delež obratnih sredstev v sredstvih znašal 37,62 %. Najvišji delež dolgoročnih sredstev je imelo

podjetje v letu 2013, kar 62,87 %, najmanj pa v letu 2014, in sicer 55,59 %, kar je dobrih 7 odstotnih točk manj. Nekoliko manj variacije je imelo podjetje pri deležu kratkoročnih sredstev. Delež je variiral med 37,13 % (konec leta 2013) in 44,41 % (konec leta 2014).

Gibanje obravnavanih kazalnikov investiranja skozi proučevano obdobje predstavljamo tudi v grafu 2.

Graf 2: Kazalniki investiranja v osnovna in obratna sredstva

Vir: lasten

Iz grafa 2 lahko vidimo, da je delež osnovnih sredstev iz leta v leto naraščal. Glede deleža obratnih sredstev je razvidno, da je skoraj v vseh letih naraščal, edino v letu 2013 se je zmanjšal glede na druga leta. Dolgoročna sredstva so bila v letih 2011–2014 dosti višja kot kratkoročna sredstva.

5.2.3 Analiza s kazalniki vodoravne finančne sestave

Kazalniki vodoravne finančne sestave, ki jih prikazuje tabela 3, so izračunani iz aktivne in pasivne strani bilance stanja v obdobju med letoma 2011 in 2014 (prilogi 1 in 2).

Kazalniki vodoravne finančne sestave	31. 12. 2011	31. 12. 2012	31. 12. 2013	31. 12. 2014
Koeficient kapitalne pokritosti osnovnih sredstev	2,26	2,39	1,63	1,49
Koeficient kapitalne pokritosti dolgoročnih sredstev	0,80	0,89	0,67	0,75
Koeficient dolgoročne pokritosti dolgoročnih sredstev	1,03	1,17	0,73	0,82
Hitri koeficient	0,008	0,012	0,044	0,009
Pospešeni koeficient	0,40	0,40	0,25	0,23
Kratkoročni koeficient	1,07	1,36	0,69	0,82

Tabela 3: Kazalniki vodoravne finančne sestave

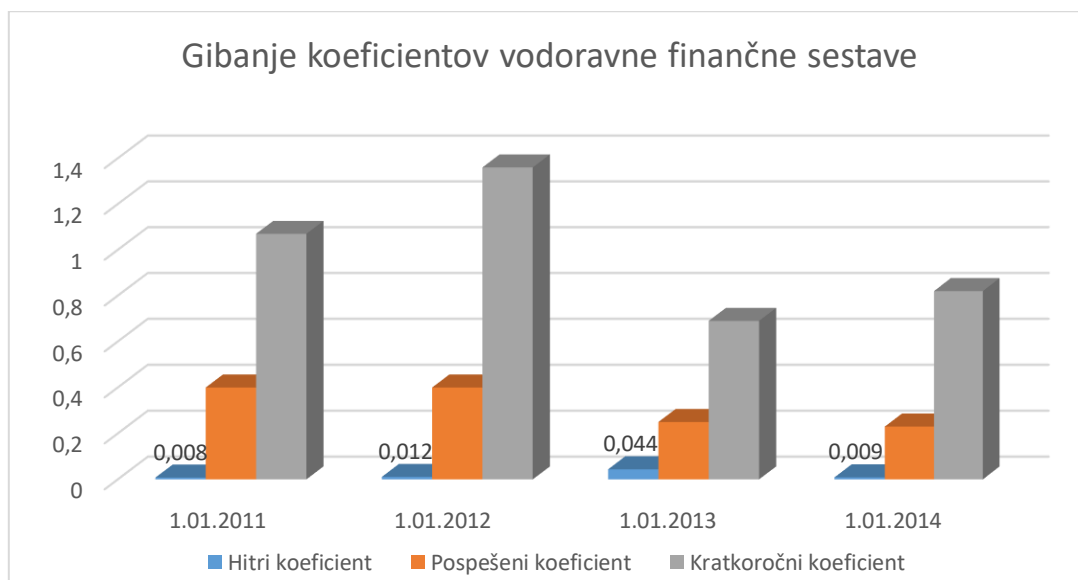
Vir: lasten

Iz koeficienta kapitalne pokritosti osnovnih sredstev izhaja, da je imelo podjetje v vseh obravnavanih letih vsa osnovna sredstva financirana s kapitalom. To je za podjetje ugodno, saj za financiranje osnovnih sredstev ni imelo najetih posojil.

Iz vrednosti koeficientov kapitalne pokritosti dolgoročnih sredstev izhaja, da je podjetje konec leta 2011 imelo 80 % dolgoročnih sredstev pokritih s kapitalom, konec leta 2012 pa 89 %, kar pomeni, da podjetje v obeh letih ni imelo pokritih dolgoročnih sredstev z lastnimi viri. Enako kažejo podatki tudi za leti 2013 in 2014, vendar sta se kazalca še znižala.

Koeficient dolgoročne pokritosti dolgoročnih sredstev nam pove, da je podjetje v letih 2011 in 2012 z dolgoročnimi viri v celoti pokrilo dolgoročna sredstva, medtem ko v zadnjih dveh letih proučevanega obdobja podjetje ni upoštevalo pravila zdravega financiranja. Konec leta 2014 je bilo podjetje sposobno z dolgoročnimi viri pokriti le 82 % dolgoročnih sredstev, preostanek dolgoročnih sredstev pa je pokrivalo s kratkoročnimi viri.

V nadaljevanju (graf 3) grafično predstavljamo vrednosti hitrega, pospešenega in kratkoročnega koeficienta v obdobju 2011–2014.

Graf 3: Koeficienti vodoravne finančne sestave

Vir: lasten

Iz grafa 3 je razvidno, da je bil hitri koeficient v celotnem proučevanem obdobju zelo nizek, med 0,008 in 0,044. Ta kazalnik kaže sposobnost podjetja poravnati kratkoročne dolgove z denarnimi sredstvi na dan 31. 12. Kratkoročni dolgovi podjetja so bili v proučevanem obdobju višji od denarnih sredstev, zato je vrednost hitrega koeficienta manjša od »1«.

Pospešeni koeficient v nobenem letu ni dosegel priporočljive vrednosti 0,8, temveč je znašal v letih 2011 in 2012 0,40, v letih 2013 in 2014 pa le 0,25 oz. 0,23. Tako nizka vrednost kazalnika pokaže, da je bilo podjetje z denarnimi sredstvi in unovčitvijo kratkoročnih terjatev sposobno poravnati le približno 20 % svojih kratkoročnih obveznosti. To pa kaže na tveganje kratkoročne plačilne nesposobnosti.

Nekoliko več gibanja je zaznati pri kratkoročnem koeficientu, ki kaže sposobnost podjetja, da poravna svoje kratkoročne dolgove s celotnimi kratkoročnimi sredstvi. V letih 2011 in 2012 je bila vrednost koeficienta večja od »1«, zato je podjetje uspelo poravnati svoje kratkoročne dolgove s kratkoročnimi sredstvi. Obratno je bilo leta 2013 in 2014, ko je kratkoročni koeficient imel vrednost manjšo od 1, zato jim ni uspelo dolgove pokriti s kratkoročnimi sredstvi. To pa kaže na težave s plačilno sposobnostjo.

5.2.4 Analiza s kazalniki obračanja

V tabeli 4 so prikazani kazalniki obračanja, ki so izračunani iz podatkov bilance stanja ter izkaza poslovnega izida v letih od 2011 do 2014 (prilogi 1 in 2).

Kazalniki obračanja	2011	Dnevi vezave	2012	Dnevi vezave	2013	Dnevi vezave	2014	Dnevi vezave
Koeficient obračanja obratnih sredstev	1,84	198 dni	2,09	174 dni	1,68	217 dni	1,93	189 dni
Koeficient obračanja poslovnih terjatev	4,58	80 dni	4,62	79 dni	4,51	81 dni	6,94	53 dni
Koeficient obračanja poslovnih obveznosti	2,41	151 dni	2,12	172 dni	1,18	310 dni	1,91	191 dni

Tabela 4: Kazalniki stanja obračanja

Vir: lasten

V letu 2011 so se obratna sredstva obrnila 1,84-krat, kar pomeni, da je trajalo 198 dni, da so se obratna sredstva povrnili v denar. Leta 2012 pa se je obrat zmanjšal za 24 dni. V letu 2013 se je doba vračanja obratnih sredstev v denar povečala na 217 dni ter v letu 2014 upadla na 189 dni.

V letih 2011–2013 je podjetje na prejetje plačil terjatev čakalo v povprečju 80 dni, medtem ko se je v letu 2013 povprečni čas poplačil terjatev zmanjšal na 53 dni. To je za podjetje ugodno.

Leta 2011 je podjetje svoje poslovne obveznosti poravnalo v povprečju v 151 dneh, leta 2012 pa so potrebovali nekaj dni več. V letu 2013 so za poravnavo poslovnih obveznosti potrebovali najdlje časa, in sicer kar 310 dni, kar kaže na velike likvidnostne težave podjetja, v letu 2014 pa so ta čas zmanjšali na 191 dni. Če primerjamo dneve vezave poslovnih terjatev in poslovnih obveznosti, vidimo, da je podjetje v vseh obravnavanih letih svoje obveznosti poravnalo kasneje, kot pa dobilo plačane terjatve.

5.2.5 Analiza s kazalniki gospodarnosti in donosnosti

Kazalniki gospodarnosti, ki so prikazni v tabeli 5, so izračunani na podlagi podatkov iz izkaza poslovnega izida v obdobju od leta 2011 do 2014 (priloge 3 in 4).

Kazalniki gospodarnosti	2011	2012	2013	2014
Koeficient gospodarnosti poslovanja	0,93	0,67	0,84	1,04
Koeficient celotne gospodarnosti	0,91	0,73	0,71	0,90

Tabela 5: Kazalniki gospodarnosti

Vir: lasten

Izračuni v tabeli 5 kažejo, da podjetje ni poslovalo gospodarno, saj je koeficient celotne gospodarnosti manjši od 1, kar pomeni, da je podjetje v vseh obravnavanih letih ustvarjalo izgubo. Iz koeficienta gospodarnosti poslovanja vidimo, da je podjetju že njegova osnovna dejavnost prinašala izgubo, razen v letu 2014, ko je podjetje sicer ustvarilo 461.926 EUR dobička iz poslovanja, vendar je kot celota kljub temu ustvarilo izgubo v višini –1.266.411 EUR.

V tabeli 6 so prikazani koeficienti donosnosti v letih od 2011 do 2014.

Kazalniki donosnosti	2011	2012	2013	2014
Koeficient čiste donosnosti kapitala ROE	–14 %	–39,18 %	–33,52 %	–17,2 %
Koeficient čiste donosnosti sredstev ROA	–7,96 %	–33,69 %	–21,27 %	–8,67 %

Tabela 6: Kazalniki donosnosti

Vir: lasten

Glede na to, da je podjetje v vseh obravnavanih letih ustvarjalo izgubo, ne moremo govoriti o donosnosti vložnega kapitala in sredstev, saj se je vrednost vložnega kapitala zaradi ustvarjanja izgube iz leta v leto manjšala.

6 ZAKLJUČEK

Ker prihaja v poslovnem okolju do hitrih sprememb, ki jih je včasih težko dohajati, se morajo podjetja odzivati hitro in pravilno, da lahko preživijo. Za to so potrebne kakovostne informacije za doseganje uspešnosti in učinkovitosti poslovanja podjetja. Z računovodskimi kazalniki uspešnosti lahko hitro in enostavno ocenimo poslovanje

podjetja v določenem obdobju. So zelo uporabna metoda preverjanja uspešnosti poslovanja, vendar pa se moramo zavedati njihovih omejitev. Kazalniki ne omogočajo vsebinskega vpogleda v vzroke za dosežen poslovni izid, ne prikazujejo dejavnikov, ki so odločilno prispevali k uspehu oziroma neuspehu podjetja. En kazalnik nas lahko hitro zavede in pripelje do napačnih sklepov.

Z analizo poslovanja podjetja X, d. d., smo s pomočjo osnovnih računovodskih kazalnikov želeli ugotoviti, kako je podjetje, ki se ukvarja s proizvodnjo obutve, poslovalo v obdobju od leta 2011 do leta 2014.

Čeprav so kazalniki stanja financiranja na začetku analize kazali, da je stanje financiranja v priporočljivih mejah, se je situacija v drugih izračunanih kazalnikih izkazala za zelo slabo.

Na podlagi izračunov pospešenega koeficienta smo namreč ugotovili, da podjetje v celotnem proučevanem obdobju ni bilo sposobno poravnati priporočljive vrednosti (80 %) kratkoročnih dolgov z denarnimi sredstvi in unovčitvijo kratkoročnih terjatev. Na podlagi izračunov kratkoročnih koeficientov pa smo ugotovili tudi, da podjetje zadnji dve leti ni uspelo poravnati svojih kratkoročnih dolgov s celotnimi kratkoročnimi sredstvi. Ti rezultati kažejo na težave s plačilno sposobnostjo podjetja.

Iz izkaza poslovnega izida za obdobje med letoma 2011 do 2014 je razvidno, da je podjetje poslovalo z izgubo. Podjetju je že njegova osnovna dejavnost prinašala izgubo (razen leta 2014). Koeficienti čiste donosnosti kapitala in koeficienti čiste donosnosti sredstev so bili zato čez celotno proučevano obdobje negativni.

Na podlagi analize, ki smo jo opravili v diplomskem delu, lahko sklepamo, da so se težave podjetja začele že pred obravnavanim obdobjem in da je gospodarska kriza podjetje še dodatno prizadela. Podjetje je v začetku leta 2016 moralo razglasiti stečaj.

LITERATURA IN VIRI

- Ajpes. (2015). *Analiza bonitete poslovanja*. Pridobljeno 18. 5. 2016 z naslova http://www.ajpes.si/Bonitetne_storitve/Druge_bonitete/Analiza/.
- Benedik, B. (2003). *Ugotavljanje uspešnosti podjetij z računovodskimi in finančnim in kazalniki*. Magistrsko delo. Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
- Bergant, Ž. (2002). *Kritična presoja tradicionalnega analiziranja računovodskih podatkov v zvezi s plačilno sposobnostjo podjetja*. Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
- Bergant, Ž. (2011). *Osnove analize poslovanja*. Ljubljana: Inštitut za poslovodno računovodstvo.
- Dvoršak Bugarija, J. (2009). *Analiza bilanc z revizijo*. Ljubljana: Zavod IRC.
- Igličar, A. In Hočevar, M. (1997). *Osnove računovodstva*. Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
- Igličar, A. (2009). *Računovodski izkazi in njihova analiza*. Ljubljana: Pravna fakulteta.
- Ipavic, A. (2004). *Analiza uspešnosti poslovanja družbe Petrol, d. d., Ljubljana*. Diplomsko delo. Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
- Koželj, S. in Dolinšek, T. (2012). *Poslovno računovodstvo*. Celje: Fakulteta za komercialne in poslovne vede.
- Koletnik, F. in Koželj, S. (2005). *Redni in posebni računovodski izkazi*. Ljubljana: Zveza računovodij, finančnikov in revizorjev Slovenije.
- Lipnik, J. (2002). Izkaz gibanja kapitala ponuja več informacij uporabnikom. *Finance*, 15/2002. Ljubljana. Pridobljeno dne 18. 6. 2016 z naslova: http://www.finance.si/17008/Izkaz_gibanja_kapitala_ponuja_ve%88_informacij_uporabnikom.
- Mayr, B. (2005). *Kako gospodariti, da bomo potrebovali čim manj virov financiranja*. Ljubljana: Gospodarska zbornica Slovenije.
- Melavc, D. in Milost, F. (2003). *Računovodstvo*. Koper: Fakulteta za management
- Pučko D. (2004). *Analiza poslovanja*. Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
- Robnik, L. (2008). *Finančno računovodstvo*. Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport.
- Slovenski inštitut za revizijo. Pravila skrbnega računovodstva, PSR. (2016). Pridobljeno 18. 5. 2016 z naslova <http://www.si-revizija.si/sites/default/files/standardi/psr-2016.pdf>.

Slovenski inštitut za revizijo. *Slovenski računovodski standardi*. (2016). Pridobljeno 20. 5. 2016 z naslova <http://www.si-revizija.si/sites/default/files/standardi/srs-2016-www.pdf>.

Štefe E. (2012). *Študijsko gradivo: Analiza bilanc in revizija*.

Turk J. (1997) *Uvod v ekonomiko gospodarske družbe*. Ljubljana: Slovenski inštitut za revizijo.

Zadravec, R. (2003). *Zaključni računi po novem: prenovljeni računovodski izkazi in njihova analiza za poslovno odločanje*. Ljubljana: Primath.

Zveza računovodij in finančnikov Slovenije-RFS. (2016a). *Koeficient opremljenosti osnovnih sredstev*. Pridobljeno 19. 5. 2016 z naslova <http://www.zvezarfr.si/pripomocki/slovar?pojem=koeficient%20opremljenost%20dela%20z%20osnovnimi%20sredstvi>.

Zveza računovodij in finančnikov Slovenije – RFS. (2016b). *Koeficient obračanja osnovnih sredstev*. Pridobljeno 19. 5. 2016 z naslova <http://www.zvezarfr.si/pripomocki/slovar?pojem=koeficient%20obra%C4%8Danja%20osnovnih%20sredstev>.

Zveza računovodij in finančnikov Slovenije-RFS. (2016c). *Koeficient obračanja zalog trgovskega blaga*. Pridobljeno 19. 5. 2016 z naslova <http://www.zvezarfr.si/pripomocki/slovar>.

PRILOGE

Priloga 1: Bilanca stanja podjetja X, d. d., v obdobju 2011 in 2012

	Pojasnilo	31.12.2012	31.12.2011
v €			
SREDSTVA			
A. Dolgoročna sredstva			
I. Neopredmetna sredstva in dolgoročne AČR			
1. Dolgoročne premoženjske pravice			
		676	4.579
Skupaj neopredmetna sredstva		5.1.1.	676
II. Opredmetna osnovna sredstva			
1. Zemljišča			
		1.024.789	1.024.789
2. Zgradbe			
		2.152.183	2.367.849
3. Proizvajalne naprave in stroji			
		187.488	247.794
4. Druge naprave in oprava			
		825.266	883.337
5. Vlaganja v tuja opredmetna sredstva			
		534.901	1.059.321
6. Opredmetana osnovna sredstva v gradnji ali izdelavi			
		50.838	57.277
Skupaj opredmetna osnovna sredstva		5.1.2.	4.775.465
III. Naložbene nepremičnine		5.1.3.	2.525.151
IV. Dolgoročne finančne naložbe			
1. Dolgoročne finančne naložbe, razen posojil			
a. Delnice in deleži v družbah v skupini			
		5.092.285	4.392.035
b. Druge delnice in deleži			
		2.558	2.558
c. Druge dolgoročne finančne naložbe			
		11.575	15.929
Skupaj dolgoročne finančne naložbe, razen posojil			5.106.418
Skupaj dolgoročne finančne naložbe		5.1.4.	5.106.418
V. Dolgoročne poslovne terjatve			
1. Dolgoročne poslovne terjatve do družb v skupini			
		81.923	81.691
2. Dolgoročne poslovne terjatve do kupcev			
		16.018	16.018
3. Dolgoročne poslovne terjatve do drugih			
		97.941	97.709
Skupaj dolgoročne poslovne terjatve		5.1.5.	97.941
VI. Odložene terjatve za davek		5.1.6.	269.904
Skupaj stalna sredstva			12.775.555
B. Kratkoročna sredstva			
II. Zaloge			
1. Material			
		1.258.935	1.383.486
2. Nedokončana proizvodnja			
		365.152	429.308
3. Proizvodi in trgovsko blago			
		4.521.515	4.457.402
4. Predujmi za zaloge			
		6.505	32.545
Skupaj zaloge		5.1.7.	6.152.107
III. Kratkoročne finančne naložbe			
1. Kratkoročne finančne naložbe, razen posojil			
c. Druge kratkoročne finančne naložbe			
		3.978	6.478
Skupaj kratkoročne finančne naložbe, razen posojil		5.1.8.	3.978
2. Kratkoročna posojila			
a. Kratkoročna posojila družbam v skupini			
		200.000	0
Skupaj kratkoročna posojila			200.000
Skupaj kratkoročne finančne naložbe		5.1.9.	203.978
IV. Kratkoročne poslovne terjatve			
1. Kratkoročne poslovne terjatve do družb v skupini			
		2.254.083	3.448.282
2. Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev			
		159.183	77.401
3. Kratkoročne poslovne terjatve do drugih			
		194.835	180.435
Skupaj kratkoročne poslovne terjatve		5.1.10.	2.607.900
V. Denarna sredstva		5.1.11.	77.155
Skupaj kratkoročna sredstva			9.041.140
C. Kratkoročne aktivne časovne razmejitev		5.1.11.	4.355
Skupaj sredstva			21.821.050
Zabilančna sredstva		5.1.17.	7.991.074
			4.913.389

	Pojasnilo	31.12.2012	31.12.2011
v €			
OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV			
A. Kapital			
I. Vpoklicani kapital		25.287.260	19.287.262
II. Kapitalne rezerve		649.308	649.308
IV. Presežek iz prevrednotenja		0	0
V. Preneseni čisti poslovni izid		-7.173.013	-5.095.415
VI. Čisti poslovni izid poslovnega leta		-7.351.136	-2.077.598
Skupaj kapital	5.1.12.	11.412.419	12.783.568
B. Rezervacije in dolgoročne PČR			
I. Rezervacije za pokojnine in podobne obveznosti		512.349	517.295
II. Druge rezervacije		172.965	25.850
III. Dolgoročne pasivne časovne razmejitve		22.217	28.565
Skupaj rezervacije in dolgoročne PČR	5.1.13.	707.531	571.710
C. Dolgoročne obveznosti			
I. Dolgoročne finančne obveznosti			
1. Dolgoročne finančne obveznosti do bank		1.835.400	2.175.000
3. Dolgoročne finančne obveznosti na podlagi obveznic			
4. Druge dolgoročne finančne obveznosti		1.031.701	1.010.263
Skupaj dolgoročne finančne obveznosti	5.1.14.	2.867.101	3.185.263
Skupaj dolgoročne obveznosti		2.867.101	3.185.263
Č. Kratkoročne obveznosti			
I. Obveznosti, vključene v skupine za odtujitev			
II. Kratkoročne finančne obveznosti			
2. Kratkoročne finančne obveznosti do bank		2.401.436	4.806.136
4. Druge kratkoročne finančne obveznosti		5.090	1.941
Skupaj kratkoročne finančne obveznosti	5.1.14.	2.406.526	4.808.077
III. Kratkoročne poslovne obveznosti			
1. Kratkoročne poslovne obveznosti do družb v skupini		185.490	400.020
2. Kratkoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev		2.616.689	3.381.904
4. Kratkoročne poslovne obveznosti na podlagi predujmov		162.512	70.354
5. Kratkoročne obveznosti do države		191.184	86.976
6. Druge kratkoročne poslovne obveznosti		1.107.691	642.616
Skupaj kratkoročne poslovne obveznosti	5.1.15.	4.263.565	4.581.870
Skupaj kratkoročne obveznosti		6.670.092	9.389.947
D. Kratkoročne pasivne časovne razmejitve	5.1.16.	163.908	184.824
Skupaj obveznosti do virov sredstev		21.821.050	26.095.301
Zabilančne obveznosti	5.1.17	7.991.074	4.913.389

Priloga 2: Bilanca stanja podjetja X, d. d., v obdobju 2013 in 2014

	Pojasnilo	31.12.2014	31.12.2013
v €			
SREDSTVA			
A. Dolgoročna sredstva			
I. Neopredmetena sredstva in dolgoročne AČR			
1. Dolgoročne premoženjske pravice		4.799	6.547
Skupaj neopredmetena sredstva	4.1.1.	4.799	6.547
II. Opredmetena osnovna sredstva			
1. Zemljišča		1.024.789	1.024.789
2. Zgradbe		2.092.473	1.945.444
3. Proizvajalne naprave in stroji		92.771	118.663
4. Druge naprave in oprema		670.012	669.228
5. Vaganja v tuja opredmetena sredstva		199.831	370.889
6. Opredmetena osnovna sredstva v gradnji ali izdelavi		15.089	51.113
Skupaj opredmetena osnovna sredstva	4.1.2.	4.094.966	4.180.125
III. Naložbene nepremičnine	4.1.3.	1.446.236	2.013.717
M. Dolgoročne finančne naložbe			
1. Dolgoročne finančne naložbe, razen posojil			
a. Delnice in deleži v družbah v skupini		1.992.035	3.498.090
b. Druge delnice in deleži		2.558	2.558
c. Druge dolgoročne finančne naložbe		0	0
Skupaj dolgoročne finančne naložbe, razen posojil		1.994.593	3.500.648
Skupaj dolgoročne finančne naložbe	4.1.4.	1.994.593	3.500.648
V. Dolgoročne poslovne terjatve			
1. Dolgoročne poslovne terjatve do družb v skupini		0	0
2. Dolgoročne poslovne terjatve do kupcev		0	0
3. Dolgoročne poslovne terjatve do drugih		85.141	78.849
Skupaj dolgoročne poslovne terjatve	4.1.5.	85.141	78.849
VI. Odložene terjatve za davek	4.1.6.	495.986	362.925
Skupaj stalna sredstva		8.121.721	10.142.812
B. Kratkoročna sredstva			
II. Zaloge			
1. Material		1.088.094	1.187.403
2. Nedokončana proizvodnja		223.575	214.182
3. Proizvodi in trgovsko blago		3.096.660	2.262.812
4. Predujmi za zaloge		57.145	118.165
Skupaj zaloge	4.1.7.	4.465.474	3.782.562
III. Kratkoročne finančne naložbe			
1. Kratkoročna posojila			
a. Kratkoročna posojila družbam v skupini		187.265	0
Skupaj kratkoročna posojila		187.265	0
Skupaj kratkoročne finančne naložbe	4.1.8.	187.265	0
M. Kratkoročne poslovne terjatve			
1. Kratkoročne poslovne terjatve do družb v skupini		1.499.623	1.463.253
2. Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev		129.889	221.733
3. Kratkoročne poslovne terjatve do drugih		128.036	134.805
Skupaj kratkoročne poslovne terjatve	4.1.9.	1.757.548	1.819.791
V. Denarna sredstva	4.1.10.	74.821	381.153
Skupaj kratkoročna sredstva		6.485.108	5.983.506
C. Kratkoročne aktivne časovne razmejitve	4.1.11.	3.301	6.768
Skupaj sredstva		14.610.129	16.133.086
Zabilančna sredstva	4.1.17.	9.077.948	9.737.429

	Pojasnilo	31.12.2014	31.12.2013
OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV			
A. Kapital			
I. Vpoklicani kapital		6.667.399	10.851.268
II. Kapitalske rezerve		649.308	649.308
III. Rezerve iz dobička		0	0
IV. Aktuarski presežek		-9.272	54.024
V. Preneseni čisti poslovni izid		54.024	-1.315.066
VI. Čisti poslovni izid poslovnega leta		-1.266.411	-3.431.823
Skupaj kapital	4.1.12.	6.095.049	6.807.711
B. Rezervacije in dolgoročne PČR			
I. Rezervacije za pokojnine in podobne obveznosti		441.438	451.998
II. Druge rezervacije		56.178	63.288
III. Dolgoročne pasivne časovne razmejitve		15.869	15.869
Skupaj rezervacije in dolgoročne PČR	4.1.13.	513.486	531.155
C. Dolgoročne obveznosti			
I. Dolgoročne finančne obveznosti			
1. Dolgoročne finančne obveznosti do bank		0	0
2. Dolgoročne finančne obveznosti na podlagi obveznic		0	0
3. Druge dolgoročne finančne obveznosti		59.811	21.861
Skupaj dolgoročne finančne obveznosti	4.1.14.	59.811	21.861
Skupaj dolgoročne obveznosti		59.811	21.861
Č. Kratkoročne obveznosti			
I. Obveznosti, vključene v skupine za odtujitev			
II. Kratkoročne finančne obveznosti			
1. Kratkoročne finančne obveznosti do družb v skupini		35.664	111.949
2. Kratkoročne finančne obveznosti do bank		3.689.420	3.546.549
3. Druge kratkoročne finančne obveznosti		875.393	977.014
Skupaj kratkoročne finančne obveznosti	4.1.14.	4.600.477	4.635.512
III. Kratkoročne poslovne obveznosti			
1. Kratkoročne poslovne obveznosti do družb v skupini		92.474	190.286
2. Kratkoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev		1.657.147	1.967.464
3. Kratkoročne menične obveznosti		0	0
4. Kratkoročne poslovne obveznosti na podlagi predujmov		3.378	149.813
5. Kratkoročne obveznosti do države		364.035	191.465
6. Druge kratkoročne poslovne obveznosti		1.165.333	1.524.143
Skupaj kratkoročne poslovne obveznosti	4.1.15.	3.282.368	4.023.171
Skupaj kratkoročne obveznosti		7.882.844	8.658.683
D. Kratkoročne pasivne časovne razmejitve	4.1.16.	58.940	113.677
Skupaj obveznosti do virov sredstev		14.610.129	16.133.086
Zabilančne obveznosti	4.1.17	9.077.948	9.737.429

Priloga 3: Izkaz poslovnega izida podjetja X, d. d., za obdobje 2011 in 2012

	Pojasnilo	v €	
		2012	2011
1. Čisti prihodki iz prodaje			
a) Prihodki od prodaje domačim podjetjem v skupini		1.297.510	943.987
b) Prihodki od prodaje tujim podjetjem v skupini		4.559.078	5.802.541
c) Prihodki od prodaje na domačem trgu		5.193.893	5.732.098
č) Prihodki od prodaje na tujih trgih		1.136.240	800.704
Skupaj čisti prihodki od prodaje	5.2.2.	12.186.720	13.279.330
2. Sprememba vrednosti zalog proizvodov in ned.proizvodnja	5.2.3.	-131.703	813.289
3. Usrodstveni lastni proizvodi in lastna storitve		0	0
4. Drugi poslovni prihodki s prevred.poslovnimi prihodki	5.2.4.	451.765	3.345.073
Skupaj prihodki		12.506.782	17.437.692
5. Stroški blaga, materiala in storitev			
a) Nabavna vrednost prodanega blaga in materiala		2.145.221	2.811.937
b) Stroški materiala		3.898.301	4.602.313
c) Stroški storitev		2.996.763	3.626.467
Skupaj stroški blaga, materiala in storitev	5.2.5.	9.040.284	11.040.718
6. Stroški dela			
a) Stroški plač		3.769.742	3.767.840
b) Stroški socialnih zavarovanj		272.756	274.588
c) Stroški pokojninskih zavarovanj		339.474	338.749
č) Drugi stroški dela		925.184	778.906
Skupaj stroški dela	5.2.6.	5.307.156	5.160.083
7. Odpisi vrednosti			
a) Amortizacija		548.251	487.927
b) Prevred. poslovni odhodki pri osnovnih sredstvih		980.194	141.436
c) Prevred. poslovni odhodki pri obratnih sredstvih		2.483.882	1.666.201
Skupaj odpisi vrednosti	5.2.7.	4.012.327	2.295.565
8. Drugi poslovni odhodki	5.2.8.	335.681	229.960
Skupaj stroški		18.695.449	18.726.326
Dobiček (izguba) iz poslovanja		-8.188.668	-1.288.634
9. Finančni prihodki iz deležev			
a) Finančni prihodki iz deležev v družbah v skupini		1.327.256	0
č) Finančni prihodki iz drugih naložb		2.359	0
Skupaj finančni prihodki iz deležev		1.329.615	0
10. Finančni prihodki iz danih posojil			
a) Finančni prihodki iz posojil, danih družbam v skupini		3.725	0
Skupaj finančni prihodki iz danih posojil		3.725	0
11. Finančni prihodki iz poslovnih terjatev			
a) Finančni prihodki iz poslovnih terjatev do družb v skupini		12.931	54.896
b) Finančni prihodki iz poslovnih terjatev do drugih		8.914	5.576
Skupaj finančni prihodki iz poslovnih prihodkov		21.845	60.471
Skupaj finančni prihodki	5.2.9.	1.355.185	60.471
12. Finančni odhodki iz oslabitve in odpisov finančnih naložb			
a) Fin. odh. iz oslabitve in odpisov naložb v družbe v skupini		0	142.048
Skupaj fin. odh. iz oslabitve in odpisov finančnih naložb		0	142.048

13. Finančni odhodki iz finančnih obveznosti			
b) Finančni odhodki iz posojil, prejetih od bank		266.080	369.653
d) Finančni odhodki iz drugih finančnih obveznosti		39.548	14.436
Skupaj finančni odhodki iz finančnih obveznosti		305.628	384.089
14. Finančni odhodki iz poslovnih obveznosti			
c) Finančni odhodki iz drugih poslovnih obveznosti		50.644	32.442
Skupaj finančni odhodki iz poslovnih obveznosti		50.644	32.442
Skupaj finančni odhodki	5.2.10.	356.271	558.579
Dobiček (izguba) iz rednega delovanja		-5.189.753	-1.786.742
15. Drugi prihodki	5.2.11.	52.501	67.084
16. Drugi odhodki		76.686	12.510
Celotni dobiček (izguba)		-5.213.939	-1.732.199
17. Davek iz dobička		0	0
18. Odloženi davki		-2.137.197	-345.409
19. Čisti poslovni izid obračunskega obdobja		-7.351.136	-2.077.598
Od tega:			
- za večinske lastnike			
- za manjšinske lastnike			
20. Sprememba presežka iz pevnodotona neopremljenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev			
21. Sprememba presežka iz prevrednotenja finančnih sredstev, razpoložljivih za prodajo			
22. Dobički in izgube, ki izhajajo iz prevedbe računovodskih izkazov podjetij v tujini (vpliv sprememb doviznih tečajev)			
23. Druge sestavine vseobsegajočega donosa			
24. Celotni vseobsegajoči donos obračunskega obdobja		-7.351.136	-2.077.598

Priloga 4: Izkaz poslovnega izida podjetja X, d. d., za obdobje 2013 in 2014

	Pojasnilo	2014	2013
1. Čisti prihodki iz prodaje			
a) Prihodki od prodaje domačim podjetjem v skupini		1.363.444	1.061.032
b) Prihodki od prodaje tujim podjetjem v skupini		2.742.871	1.822.919
c) Prihodki od prodaje na domačem trgu		4.401.051	4.244.868
č) Prihodki od prodaje na tujih trgih		695.697	980.118
Skupaj čisti prihodki od prodaje	4.2.1.	9.203.064	8.108.937
2. Sprememba vrednosti zalog proizvodov in ned.proizvodnje	4.2.2.	1.580.857	-854.845
3. Usredstveni lastni proizvodi in lastne storitve		0	0
4. Drugi poslovni prihodki s prevred.poslovnimi prihodki	4.2.3.	2.002.066	1.310.070
Skupaj prihodki		12.785.986	8.564.163
5. Stroški blaga, materiala in storitev			
a) Nabavna vrednost prodanega blaga in materiala		1.427.686	1.295.261
b) Stroški materiala		2.857.898	1.688.565
c) Stroški storitev		1.974.941	1.750.825
Skupaj stroški blaga, materiala in storitev	4.2.4.	6.260.525	4.734.650
6. Stroški dela			
a) Stroški plač		3.277.146	3.221.291
b) Stroški socialnih zavarovanj		243.989	236.894
c) Stroški pokojninskih zavarovanj		299.143	297.852
č) Drugi stroški dela		714.799	686.005
Skupaj stroški dela	4.2.5.	4.535.077	4.442.042
7. Odpisi vrednosti			
a) Amortizacija		482.593	539.885
b) Prevred. poslovni odhodki pri osnovnih sredstvih		211.252	154.812
c) Prevred. poslovni odhodki pri obratnih sredstvih		667.107	139.587
Skupaj odpisi vrednosti	4.2.6.	1.360.952	834.284
8. Drugi poslovni odhodki	4.2.7.	167.505	163.976
Skupaj stroški		12.324.059	10.174.952
Dobiček (izguba) iz poslovanja		461.926	-1.610.790
9. Finančni prihodki iz deležev			
a) Finančni prihodki iz deležev v družbah v skupini		0	0
č) Finančni prihodki iz drugih naložb		0	860
Skupaj finančni prihodki iz deležev		0	860
10. Finančni prihodki iz danih posojil			
a) Finančni prihodki iz posojil, danih družbam v skupini		1.637	3.917
Skupaj finančni prihodki iz danih posojil		1.637	3.917
11. Finančni prihodki iz poslovnih terjatev			
a) Finančni prihodki iz poslovnih terjatev do družb v skupini		0	0
b) Finančni prihodki iz poslovnih terjatev do drugih		638	42
Skupaj finančni prihodki iz poslovnih prihodkov		638	42
Skupaj finančni prihodki	4.2.8.	2.275	4.820
12. Finančni odhodki iz oslabitve in odpisov finančnih naložb			
a) Fin. odh. iz oslabitve in odpisov naložb v družbe v skupini		1.506.055	1.594.445
Skupaj fin. odh. iz oslabitve in odpisov finančnih naložb		1.506.055	1.594.445

13. Finančni odhodki iz finančnih obveznosti			
a) Finančni odhodki iz posojil, prejetih od družb v skupini		1.555	26
b) Finančni odhodki iz posojil, prejetih od bank		251.729	222.033
c) Finančni odhodki iz izdanih obveznic		0	0
d) Finančni odhodki iz drugih finančnih obveznosti		29.176	34.106
Skupaj finančni odhodki iz finančnih obveznosti		282.460	256.165
14. Finančni odhodki iz poslovnih obveznosti			
c) Finančni odhodki iz drugih poslovnih obveznosti		107.438	87.944
Skupaj finančni odhodki iz poslovnih obveznosti		107.438	87.944
Skupaj finančni odhodki	4.2.9.	1.895.953	1.938.555
Dobiček (izguba) iz rednega delovanja		-1.431.751	-3.544.525
15. Drugi prihodki	4.2.10.	35.740	11.978
16. Drugi odhodki		3.460	3.363
Celotni dobiček (izguba)		-1.399.472	-3.535.909
17. Davek iz dobička		0	0
18. Odloženi davki		133.060	104.086
19. Čisti poslovni izid obračunskega obdobja		-1.266.411	-3.431.823
Od tega:			
20. Druge sestavine vseobsegajočega donosa		-9.272	54.024
21. Celotni vseobsegajoči donos obračunskega obdobja		-1.275.683	-3.377.799